

A
Szegedi Vörösmarty Mihály Általános Iskola
pedagógiai programja

Hatályos: 2013. március 28. napjától

Tartalom

1. Az intézmény nevelési programja	5
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	5
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	5
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
1.5. A pedagógusok és az osztályfőnökök helyi, intézményi feladatai	23
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	25
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	29
1.8. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnereinek együttműködési, kapcsolattartási formái	30
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata	31
1.10. A felvétel, az iskolaváltás és a tanuló átvételének, felmentésének szabályai	33
2. Helyi tanterv	35
2.1. Az 1–4. évfolyamra választott kerettantervek megnevezése	35
2.2. Az 1–4. évfolyam követelményei és a magasabb évfolyamra lépés feltételei	35
2.3. Az 5–8. évfolyamra választott kerettantervek megnevezése	61
2.4. Az 5–8. évfolyam követelményei és a magasabb évfolyamra lépés feltételei	61
2.5. A helyi tantervi órakeret	116
2.6. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	121
2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása	121
2.8. A mindennapos testnevelés szervezése	124
2.9. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	125
2.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	126
2.11. A tanulók fizikai állapotának, edzetségének méréséhez szükséges módszerek	126
2.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	126
2.13. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	127
2.14. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	130
2.15. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározása	132
2.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	133
Záradékok	137

1. Az intézmény nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Pedagógiai alapelvek

– Fontos számunkra megtanítani tanulóinkat, hogyan kell tanulni, felkelteni a tudás iránti vágyukat.

– Az iskolánk nevelőtestületének hitvallása: gyermekközpontúság a nevelésben, képességeket fejlesztő, szilárd alapképzést adó tevékenység az oktatásban. Ez határozza meg tevékenységünket és nevelő-oktató munkánkat.

1.1.2. Cél, és feladat

– Az iskolánkban folyó nevelés a teljes személyiség kibontakoztatását szolgálja.

– A tehetséges tanulók képességeit tudatosan fejlesztjük, biztosítjuk a folyamatos felkészülést a szaktárgyi versenyekre.

– Az eredményes oktató-nevelőmunka érdekében a pedagógusaink folyamatosan továbbképezik magukat.

– Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében részt veszünk az IPR pályázatban, a hátrányok kompenzálásával lehetőséget nyújtunk a képességek szerinti továbbtanulásra.

– A rend, a nyugalom, a biztonság, a család és a közösségek alapvető értékeit, a szolidaritás, a tolerancia, a tudás, a türelem és a környezettudatos szemlélet közvetítése.

1.1.3. Eszközök, és eljárások

– Következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében.

– Folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat.

– Rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról.

– Az eredményekről az értékelés megszületését követően tájékoztatjuk a tanulót és a szülőit.

– A szülők, tanulók egyaránt igénylik a megfelelő partneri kapcsolatot. Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal.

– Nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, versenyeken. Minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeresük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül. Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg: a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladat azt a célt szolgálja, hogy tanulóink:

– a különböző szintű adottságaikkal,

– az eltérő mértékű fejlődésükkel,

- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A feladatokat a nevelés szokásos színtereire értelmezzük:

- tanórai nevelés,
- tanórán kívüli nevelés,
- iskolán kívüli nevelés.

1.2.1. Pedagógiai feladatok

- Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:
  - A megismerési vágy fejlesztése, a tanulás motiváltságának megteremtése, megszerettetése.
  - Tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása.
  - A játékszeretet, alkotásvágy és a kreativitás fejlesztése.
  - A kognitív képességek fejlesztése.
  - Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak megismerése.
  - Önművelődés igényének kialakítása, erősítése.
  - Felkészítés az élethosszig való tanulásra.
  - Rendszeres könyvtárhasználatra nevelés.
- A nevelés területén elvégzendő feladatok:
  - Az iskolai szokásrend kialakítása, betartatása, erkölcsi, etikai normák.
  - A pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.
  - A pozitív egyéni értékrend és a képességrendszer kiépülésének, a kreativitás növelésének segítése.
  - Tanulóink megértsék a szabálytudat, a feladattudat, a döntési szabadság és a felelősség szerepét.
  - Olyan iskolai értékrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.
  - Pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben a pedagógusok és a tanulók is biztonságban, jól érzik magukat.
  - Identitástudat, magyarságtudat erősítése, megőrzése.
  - Problémaérzékenység fejlesztése.
- Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:
  - Egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, az osztályterem rendben tartási igénye, a közlekedés mintái, készségei, környezettudatos magatartás kialakítása.
  - Az egészséges életmód ismérveinek megismertetése, az alapvető szokások szakadatlan gyakorlása, folyamatosan észlelt minták elsajátítása.
  - A nevelőmunka során a tanulói önértékelés váljon rendszeressé.
  - A tanulók önismeretének folyamatos fejlesztése.
  - Az önfejlesztő képesség alapozása, a tehetség felismerése.

- A természetet tisztelő, természet iránti felelős életmód formálása.
- Információs és kommunikációs kultúra:
  - Megismerési képességek fejlesztése.
  - Az anyanyelv igényes és tudatos használata.
  - Információs világháló lehetőségeinek használata.
  - A média szelektív használata.

A tudatos tervezést megelőzi az osztályok megismerése felmérések alapján:

– egyes tanulók esetében	<i>a felmérést végzi</i>
a) családi, szociális helyzet	osztályfőnök, tanító, gyermekvédelmi felelős
b) egészségi állapot	iskolai védőnő, iskolaorvos
c) mentálhigiénés állapot	osztályfőnök, tanító, az iskola által igénybe vett szakszolgálat
d) teljesítmény szintje és elérési módja	szaktanár, tanító
e) morális gondolkodás, erkölcsi tudatszint	osztályfőnök, szaktanár, egyéb foglalkozást vezető nevelő
f) szociális képesség	osztályfőnök, tanító
g) személyes attitűdök, motiváltság	osztályfőnök, tanító
h) önismereti képesség	osztályfőnök, tanító, az iskola által igénybe vett szakszolgálat
i) konfliktustűrési és -kezelési képesség	osztályfőnök, tanító, szaktanár, egyéb foglalkozást vezető nevelő
– tanulócsoporthoz tartozók esetében	
a) összetétele: szociális helyzet, életkor, nem, egészségi állapot, képességek	osztályfőnök, tanító, iskolaorvos, védőnő
b) pedagógiai értékelés alapján történő rétegződés	osztályfőnök, tanító, szaktanár, egyéb foglalkozást vezető nevelő
c) informális kapcsolatrendszer	osztályfőnök, tanító, egyéb foglalkozást vezető nevelő, gyermek és ifjúságvédelmi felelős
d) nevelési problémák, konfliktushelyzetek megoldási vizsgálata	osztályfőnök, szaktanár, munkaközösség-vezető
e) diákönkormányzat, DSK	alsós és felsős DÖK-vezető, diák sportkör vezető
f) az osztályról (csoportról) kialakult vélemények összessége	osztályfőnök, tanító, egyéb foglalkozást vezető nevelő, szaktanárok
g) az iskolán belüli és kívüli tevékenységrendszer jellemzői	osztályfőnök, tanító, szülő, szaktanár

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jóllét állapota. Az egészségnevelés célja az egészség megőrzése. Az egészségnevelés a születéstől a halálig tartó komplex feladat, mely az egészséges életmód kialakítását célozza meg.

Egészségfejlesztés: az összes nem terápiás egészségnevelő módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

1.3.1. Általános helyzetleírás

Intézményünk 1978-ban testnevelés tagozatos iskolaként kezdte a működését. Iskolánk kétszintes épülete csendes helyen, egy kisebb forgalmú mellékutcában, zöldövezeti környezetben foglal helyet. Udvarunk egy része betonos, ahol fák biztosítják a tisztább levegőt és árnyékot, másik részén pedig füvesített területet alakítottunk ki.

Az udvaron sportpálya található, ami a diákok egészséges életmódra nevelését szolgálja. Nagy figyelmet fordítunk az épület állagának megóvására, a környezet szépítésére, tisztán tartására.

A légzőszervrendszeri megbetegedések megelőzésére, a már meglévő problémák csökkentésére alakítottuk ki a sósobát, amelyet tanulóink rendszeresen használnak. A berendezések (székek, padok) cseréje folyamatosan történik, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait és az egészségügyi előírásokat.

Az iskola belső terének hangulata barátságos, a folyosókat, az aulát a tanulók munkái, falíjságok, tablók, a vitrinekben kihelyezett sporteredményeink emlékei, aktuális kiállítások teszik otthonossá.

Viszonylag jól felszerelt, melegítőkonyhás ebédlővel rendelkezünk. Intézményünkben az egészséges életmódra nevelést szolgálja a tornaterem, tornaszoba és a kondiszoba is. Az iskola többféle sportolási lehetőséget (kézilabda, labdarúgás, úszás, kötélugrás, társastánc, néptánc) kínál a tanulóinak. Közülük a legnagyobb sikert a kézilabda aratja.

Iskolánk 2011-ben elnyerte az ÖKO-iskola címet, a 2012/13-as tanévben pedig Vöröske-resztes Bázisiskolává vált. Egészségnevelő programok, elsősegélynyújtó tanfolyamok, vetélkedők, előadások színesítik az iskola életét.

1.3.2. A tanulók egészségi állapota

Az iskolavédőnő és az iskolaorvos tanulóink körében rendszeresen szűrővizsgálatot végez. Az alsó tagozaton leggyakrabban előforduló egészségügyi probléma a túlsúlyosság, felső tagozaton a bokasüllyedés és a hátgerincferdülés.

A tanulók egészségvédelmének érdekében az iskolavédőnő egészségnevelő foglalkozásokat tart az iskolában, igény szerint, a pedagógusokkal egyeztetett témakörökben.

A gyerekek minden évben fogászati szűrővizsgálaton vesznek részt. Mivel iskolánkban fogorvosi rendelő működik, így helyben van lehetőségük a tanulóknak a rendszeres ellenőrzésre, megelőző kezelésekre.

1.3.3. Erőforrások

Belső erőforrások

A program felelőse	Feladatok	A megvalósítás módszerei
Intézményvezető	A program céljainak megvalósítása. A felelősök munkájának koordinálása, a feladatok megvalósulásának ellenőrzése, értékelése.	A program felelősei rendszeres időközönként beszámolnak feladataik megvalósulásáról.
Biológia szakos pedagógusok	Az egészséges életmódra nevelés megvalósítása egészségtan modul keretében. Egészségtudatos magatartás kialakítása.	A tantárgyi órákon alkalmazott módszertani eszközökkel.
Iskolaorvos, védőnő	Prevenció, egészségügyi ellátás, szakorvoshoz irányítás.	Felvilágosító előadások, egészségügyi szűrés.
Iskolai fogorvos	Prevenció, egészségügyi ellátás, szakorvoshoz irányítás.	Felvilágosító előadások, egészségügyi szűrés.
Iskolai mentálhigiénés szakember	Drogprevenció.	Felvilágosító előadások, kérdőívek, csoportos foglalkozások.
Testnevelők, gyógytestnevelő	Prevenció, pszichés gátlás feloldása, alapkondíció és mozgásműveltség fejlesztése, rendszeres mozgásigény felkeltése, helyes testtartás kialakítása, testi munkához, terheléshez szoktatás.	Személyes példamutatás. Tanórákon, tömegsport foglalkozásokon, gyógytestnevelési órákon, edzéseken alkalmazott változatos módszerekkel.
Pedagógusok	Egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Felvilágosító előadások, szabadidős programok.
DÖK-vezetők	Egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Szabadidős programok, versenyek, vetélkedők.
Gyermek-és ifjúságvédelmi felelős	A tanulók pszichés és testi egészségét veszélyeztető tényezők kiszűrése. A felmerült problémák jelzése a gyermekvédelmi szakszolgálatnak.	Csoportos megbeszélés (osztályfőnök, szülő, tanuló).
Pedagógusok	Egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Példamutatás saját életvitelében, tananyaghoz kapcsolódó témák megbeszélése.
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő nevelési tartalmak feldolgozásával.	Beszélgetés, kiselőadás stb.

Külső erőforrások

- Szülők,
- iskola-egészségügyi szolgálat,
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottság,

- Nevelési Tanácsadó,
- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat,
- SZTE Egészségtudományi és Szociális Kar,
- rendvédelmi szervek.

Anyagi erőforrások

- Pályázatok,
- alapítvány.

Tárgyi erőforrások

- Szaktantermek,
- ismerethordozók (kép- és hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok),
- audiovizuális eszközök,
- modellek, tablók,
- elsősegélykészletek.

1.3.4. Az egészségfejlesztés szinterei

- Tantárgyakba beépítve,
- osztálykirándulás, tanulmányi kirándulás,
- sportnap,
- tánc és mozgás modul 2013/2014-es tanévtől a testnevelés tantárgy keretében,
- egészségtan modul (2013/2014-es tanévben),
- etika modul (2013/2014-es tanévtől 2014/2015-ig a 7. évfolyamokon),
- erkölcsstan (2013/2014-es tanévtől az 1. és 5. évfolyamokon felmenő rendszerben),
- osztályfőnöki órákon egészségvédelmi témák,
- sportfoglalkozások,
- egészségmegőrző és szabadidős programok alsó és felső tagozaton,
- diákönkormányzati nap,
- szülői értekezletek,
- családi nap,
- foglalkozások és tájékoztatók külső szakemberek bevonásával.

1.3.5. Iskolánk egészségfejlesztési célja

Az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

1.3.6. Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

- Az egészséges táplálkozás megszervezése,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése,

- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

1.3.7. Egészséges táplálkozás megszervezése

Cél: a tanulók ismerjék fel a kiegyensúlyozott és változatos táplálkozás alapvető jelentőségét, az étrend meghatározó szerepét az egészség megőrzésében.

Iskolai étkeztetés: ebédlőnk 108 férőhelyes, ahol a tanulók több csoportban tudnak tíz-óraizni, illetve ebédelni.

Iskolai büfé: az iskola-egészségügyi szolgálat állásfoglalása alapján a kínálat megfelel az egészséges táplálkozás követelményeinek. Nem árusít olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja az intézmény rendjét, illetve a nevelő-oktató munka hatékonyságát.

Az egészséges táplálkozás megszervezése tanórák és szabadidős foglalkozások keretében

Feladat	Szinterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztvevő évfolyamok
Egészséges táplálkozási szokások ismertetése	Biológia óra, egészségtan modul, erkölcstan, szabadidős foglalkozások, osztályfőnöki óra, előadások, vetélkedő	Szaktanárok, tanítók, védőnő	Egész évben folyamatosan	1-8. oszt. 1-4. oszt. 1-6. oszt.
		Osztályfőnökök, védőnő-hallgatók, reál mk. vez.	Október-december, november	
Emésztőszervrendszer és a fogak egészsége	Biológia óra, egészségtan modul, szabadidős foglalkozások, vetélkedők, előadások	Szaktanárok, tanítók	Folyamatosan	1-8.oszt.
		Védőnő-hallgatók, reál mk. vez., fogorvos	November	1-4.oszt. 1-6. oszt.
Egészséges ételek, ételbemutatók	Szabadidős foglalkozások, technika óra	Szaktanárok, tanítók	Október-november	1-4.oszt.
			Folyamatosan	5-8.oszt.
Konyhatechnikai és főzési gyakorlatok	Technika óra	Szaktanárok	Folyamatosan	5-8. oszt.

1.3.8. Testi és lelki egészség fejlesztése

Célja:

- segítse elő a tanulók kiegyensúlyozott, pszichés fejlődését,
- támogassa a környezethez történő alkalmazkodásukat,
- készítse fel a tanulókat, és kínáljon számukra megoldási stratégiákat a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket,
- pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

A témákat beillesztjük az osztályfőnöki, természetismeret, biológia órák, egészségtan, erkölcsstan, etika modul és napközis, szabadidős foglalkozásokba.

A testi és lelki egészség fejlesztése iskolai és szabadidős tevékenységek keretében

Feladat	Szinterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztevő évfolyamok
Drogprevenció	Előadás, kiscsoportos foglalkozások	Mentálhigiénés szakember	Egész évben folyamatos	7–8. oszt.
Káros szenvedélyek	Biológia óra, egészségtan modul, osztályfőnöki óra, erkölcsstan, vetélkedő, előadás	Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő-hallgatók, reál mk. vez., védőnő	Egész évben folyamatos, május	5–8. oszt. 7–8. oszt.
Káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése	Valamennyi tanóra	Szaktanárok, tanítók	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.
Családi és szexuális életre nevelés	Biológia óra, egészségtan modul, etika modul, erkölcsstan, előadás, mentálhigiénés programok	Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő-hallgatók, meghívott előadó	Egész évben folyamatos	5–8. oszt.

1.3.9. Bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Célja: a tanulók testi épségének megóvása, gondoskodás erkölcsi védelmükről az intézményben való tartózkodásuk, illetve a pedagógiai program részeként meghatározott kötelező, az intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt.

Feladat	Szinterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztevő évfolyamok
Biztonságos iskola; akció és horror filmek, agresszív játékok negatív hatása	Előadás, osztályfőnöki óra, szakórák, kapcsolattartás a szülőkkel	Rendőrség, osztályfőnökök, szaktanárok, tanítók	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.
Önismeret, önértékelés, önbizalom	Osztályfőnöki óra, egészségtan modul, erkölcsstan, sportfoglalkozások	Osztályfőnök, tanítók, szaktanárok	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.
Az agresszió hatása	Osztályfőnöki	Osztályfőnök,	Egész évben	1–8. oszt.

Feladat	Szinterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztevő évfolyamok
a gyerekekre	óra, előadás	szaktanárok, tanítók, iskola-vezetés, ifjúságvédelmi felelős, gyermekvédelmi szakszolgálat	folyamatos	
Elkövetők-áldozatok	Előadás, esetmegbeszélések	Rendőrség, szaktanárok, tanítók, iskola-vezetés, ifjúságvédelmi felelős, gyermekvédelmi szakszolgálat	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.
Indulatok, feszültségek megfelelő kezelése	Sportfoglalkozások, tánc, beszélgetés, manuális foglalkozások, osztályfőnöki óra	Szaktanárok, tanítók, osztályfőnök, védőnő	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.

1.3.10. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Célja: a tanulóknak kialakítani a biztonságos iskolai környezet megteremtésének képességét, át kell adni a baleset-megelőzési ismereteket a főbb közúti, közlekedési balesetek, a mérgezés, fulladás veszélyei, az égés, áramütés, esés témakörben. Fejleszteni kell a tanulók biztonságra törekvő viselkedését. Ismertetni, gyakoroltatni kell az alapvető elsősegély-nyújtási szabályokat.

Feladat	Szinterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztevő évfolyamok
Veszélyes viselkedési módok otthon, az iskolában, a járműveken, kiránduláson	Minden tanórán, osztályfőnöki óra, egyéb foglalkozások, iskolán kívüli programokon, kirándulásokon	Szaktanárok, osztályfőnökök, tanítók, egyéb foglalkozások vezetői, szaktanárok	Tanév elején, egész évben folyamatos	1–8. oszt.
Helyes közlekedés, közlekedési ismeretek, közúti balesetek	Előadások, technika óra, családi nap	Cs. M-i. Rendőr-főkapitányság előadói, szaktanárok, tanítók	Egész évben folyamatosan	1–8. oszt.
Segítségkérés, az	Elsősegélynyújtó	Iskolai védőnő,	Egész évben	1–8. oszt.

Feladat	Színterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztevő évfolyamok
elsősegélyláda felszerelése, tartalma; az elsősegélynyújtó saját védelme, biztonságos környezet kialakítása; mérgezések, idegen test szemben, fülben, testben, bőrön; égés, áramütés; sérülések ellátása; kötések; állapotok (eszmélet, eszméletlenség, halál); a fulladás veszélyei; a szabad légút biztosításának módjai; újraélesztés.	szakkör és verseny, gyakorlati bemutatások, biológia óra, testnevelés óra, egészségtan modul, osztályfőnöki óra, családi nap, egyéb foglalkozások	védőnő-hallgatók, szaktanárok, osztályfőnökök, tanítók	folyamatosan	

1.3.11. Személyi higiéné

Célja: a tanulóknak tudatosítani, hogy a külső megjelenésnek, a higiénének egészségügyi és társadalmi vonatkozásai vannak. Válgjon szükségletté számukra a rendszeres testápolás.

A személyi higiéné fejlesztése tanórán és szabadidős foglalkozások keretében

Feladat	Színterek, formák	A szervezés felelőse	Megvalósítás időpontja	Résztevő évfolyamok
Test- és szépségápolás, száj- és fogápolás	Biológia óra, egészségtan modul, osztályfőnöki óra, szakkör, vetélkedők	Szaktanárok, tanítók, osztályfőnökök, szakkörvezető, alsós és reál mk. vezetők	Egész évben folyamatos, november	1–8. oszt. 1–6. oszt.
Testmozgás higiénés szabályai	Testnevelés óra, biológia óra, egészségtan modul, osztályfőnöki óra	Szaktanárok, osztályfőnökök, tanítók	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.
A külső megjelenés, ruházzkodás	Osztályfőnöki óra, technika óra, egészségtan modul	Osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok	Egész évben folyamatos	1–8. oszt.

1.3.12. Környezeti nevelés

Helyzetelemzés

Az iskola épülete Szeged (Újszeged) csendes helyén, egy kisebb forgalmú mellékutcában, zöldövezeti környezetben foglal helyet. Az iskola előtt tiszta, rendezett parkosított rész található, nagy fákkal, cserjékkel.

Udvarunk egy része betonos sportpálya, melyet fák vesznek körül biztosítva a tiszta levegőt és az árnyékot. Másik részét zöld, gyepes terület foglalja el, amely kiváló helyszínt biztosít tanulóink szabadban töltött foglalkozásaihoz. Az udvart virágládákba ültetett örökzöldek teszik esztétikussá.

Az aula „éke”, iskolánk büszkesége a nagy télikert, melynek csodálatos növényeiben gyönyörködhetnek a gyerekek és a felnőttek egyaránt. Az épület belső képét cserepes zöld növényekkel tesszük esztétikussá.

Iskolánk 2011 óta viseli az ÖKO-iskola címet.

Múltunk, jelenünk

Intézményünk oktató-nevelő munkájában központi helyet tölt be a környezettudatos magatartás kialakítása, a környezetvédelem fontosságának tudatosítása.

Munkánk során az ismeretátadás mellett fontosnak és hangsúlyosnak tartjuk:

- a tanulók és a szülők szemléletformálását,
- a pedagógusok mintaadását,
- közvetlen környezetünk természeti értékeinek megismertetését,
- pedagógiai munkánk során felhasználjuk iskolánk jó természeti adottságait (Tiszapart, Liget, Fűvészkert közelsége).

Az iskola „zöld” arcúata

Az intézményünk külső-belső környezete, az aula, a folyosók, az udvar az elmúlt évek során jelentő fejlődésen ment keresztül. Mindenütt zöld növények, virágládákba ültetett örökzöldek, nagyon szépen kialakított télikert teszi otthonossá, esztétikussá környezetünket. Padokat helyeztünk a folyosókra, illetve az udvarra.

- Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal papírgyűjtést szervezünk.
- Az iskola bejáratánál elhelyezett használatlemgyűjtőt évek óta rendszeresen megtöltik diákjaink.
- Fedett kerékpártároló áll rendelkezésünkre.
- Zöld könyvtár.
- Jeles napok megünneplése.
- Iskolai konyhakert működtetése.
- Környezetismereti vetélkedők szervezése.
- Városi Föld Napi akadályverseny szervezése.
- „Zöld hírek” faliújság, iskolaújságban, iskolai honlapon.

A környezeti nevelés szinterei, módszerei

Tanórai oktatásszervezésben

A helyi tanterv, illetve a tanmenetek tartalmazzák minden tantárgy esetében a környezeti nevelés megvalósításának formáit és módszereit. A szakórákon minden lehetőséget megragadunk a környezeti nevelésre, és folyamatosan megjelenítjük a környezeti problémákat.

– Helyi természeti értékek bemutatása különböző irodalmi alkotásokban (mese, monda, vers, próza).

– A természet és az ember egymásrautaltságának vizsgálata.

– Ismeretterjesztő szövegekből vett tanulás.

– Vita, véleményalkotás, érvelés.

– Szituációs játékok.

– A helyi történelmi értékek, hagyományok megismerése.

– Táblázat, grafikon készítése, elemzése.

– Konkrét, a hétköznapi életből vett példák elemzése, megoldása, következtetések levonása.

– Az élővilág sokszínűségének megismerése.

– Környezeti megfigyelések, vizsgálatok.

– Környezet állapota iránti érzékenység.

– Ökológiai szemlélet.

– Az élő szervezetre káros fizikai hatások megismerése.

– Fizikai törvényszerűségek vizsgálata.

– Alternatív energiahordozók.

– A természet sokszínűségének ábrázolása.

– Komposztálás jelentősége, haszna.

– Konyhakert.

– Madáretetők készítése.

– Természetes anyagok felhasználása.

– Újrahasznosítás.

– Szelektív hulladékgyűjtés.

– Tudatos fogyasztói magatartás.

– Fenntartható fejlődés összefüggései, követelményei.

Tanórán kívüli keretben

– Környezetvédelmi szakkör.

– Városi Autómentes Világnap programjai.

– A tanév során az tanulók osztálykiránduláson vesznek részt. Amelyet alsó tagozaton előzetes gyűjtőmunka előz meg, ahol a diákok felkészülnek az adott táj földrajzi adottságai-ból, növény- és állatvilágából.

– Városi Föld Napja vetélkedőt szervezünk.

– Az Állatok Világnapja tiszteletére iskolai vetélkedőt szervezünk.

– A decemberi karácsonyi vásáron természetes anyagokból készült ajándékokat is árúsítanak a gyerekek.

- A Fűvészkert, a Tisza-part és a Liget közelségét kihasználva gyakran tartunk gyermekeink számára szabadtéri foglalkozásokat, vetélkedőket, akadályversenyeket.
- Évek óta részt vesznek tanulóink a „Víz Világnapja” városi vetélkedőn.
- Múzeumi órákon, könyvtárfoglalkozásokon színesítjük a tanulók környezettudatos szemléletét.
- Törekszünk arra, hogy a környező óvodák gyerekei ne csak a nyílt napokon látogassanak el intézményünkbe, hanem sport – és környezetvédelmi vetélkedőkön többször fogadjuk őket a tanév során.
- „Zöld nap” programot szervezünk a nagycsoportos óvodások és az 1–2. osztályos tanulók részvételével, amelyet minden alkalommal más helyszínen bonyolítunk le. (Tisza-part, Liget, Fűvészkert).
- Alsó tagozaton minden évben más-más Jeles napot dolgozunk fel projektmódszerrel, amelyen minden alsós tanuló részt vesz.
- Az iskola és környékének „zöldítése” folyamatosan.
- Vadasparki órák az alsó tagozatosoknak.
- Téma napok szervezése.
- Rendhagyó órák a KNP szakemberei segítségével.

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Belső erőforrások

- Iskolavezetőség: támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Aktívan részt vesz az egyes programokban.
- Pedagógusok: az iskola minden tanára, tanítója környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű a tanulók számára, segítséget nyújt a programok szervezésében, lebonyolításában és dekorációk készítésében. Az egyes tantárgyakhoz kidolgozza a környezeti tartalmakat.
- Öko-munkaközösség: éves tervet készítenek, melyben meghatározzák a tanév fő környezeti tartalmait. Versenyek lebonyolítását segítik. Iskolai hírlevél szerkesztése.
- Osztályfőnöki munkaközösség: évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.
- Diákönkormányzat, DSK: napi kapcsolatot tartanak a diákok és a pedagógusok között.
- Iskolaorvos, védőnő: előadásokat tartanak az egészséges életmód témakörében. Részt vesznek az egészségvédelemmel kapcsolatos vetélkedők lebonyolításában.
- Könyvtáros: az iskolai „zöld könyvtár” létlehozása, a könyvtári állomány bővítése.
- Technikai dolgozók: részt vesznek az iskola „zöldítési” programjaiban, a komposztáló kialakításában, támogatják a szelektív hulladékgyűjtést.

– Diákok: az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra, valamint vegyen részt a hulladékgyűjtésekben, parkosításban. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

Külső erőforrások

– Városrészünk önkormányzati képviselője: folyamatos tárgyi és anyagi támogatásának igénybevétele.

– Vedres Utcai Óvoda: évente megrendezzük közös programunkat a „Zöld Napokat”. Akadályversenyt szervezünk nagycsoportos óvodás és 1–2. osztályos tanulók részvételével.

– Gabonakutató Nonprofit Kft.: együttműködési szerződésünk alapján előadásokat, megfigyeléseket szervezünk különböző témában alsós és felsős tanulóknak egyaránt.

– Szegedi Vadaspark: zoopedagógiai órák szervezése.

– Kiskunsági Nemzeti Park: rendhagyó környezetismereti órák, kirándulások, madár megfigyelések.

– Móra Ferenc Múzeum: kiállítások, múzeumi órák.

Jövőkép, célok

- A környezettudatos magatartás, életvitel,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás, életvitel,
- a környezet értékei iránti felelős magatartás, annak megőrzésének akarata és igénye,
- a természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség megőrzése,
- tudományosan megalapozott globális összefüggések megértése,
- az egészséges életmód igénye és az ehhez vezető technikák, módszerek elsajátítása.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén megjelenik!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan megjelöljük a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: <ul style="list-style-type: none"> – átdolgozott tanmenetek; – több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; – változatosabb tanítási, tanulásegítési környezeti nevelési módszerek.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői legyenek.	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
Meghitt, tiszta iskolabelső	Festések, felújítások. Dekorációk készítése a tantermekbe és a folyosókra.	Iskolánk otthonos, barátságos.
Az iskola tisztaságának megőrzése, a szemét szelektív gyűjtése, mennyiségének csökkentése.	„Zöld őrjárat” szervezése Szelektív hulladékgyűjtés – tárolásának és elszállításának megszervezése. A tudatos vásárlói szokások kialakítása.	A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a hulladékot. Csökken az elszállított szemét és a csomagolási hulladék mennyisége.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, alkalmankénti ellenőrzések.	Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyfogyasztása.
Váljanak a tanulók környezetük védelmezőivé!	Faültetés, téli madáretetés. Az iskola udvarán és környékén lévő fák, virágok gondozása.	A tanuló kötődik környezetéhez, és ezen keresztül átérzi környezetünk megővésének fontosságát.
Fejlesztjük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	Szakkönyvek, folyóiratok, digitális anyagok beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása. Az iskolarádióban és a hírlevélben	Egyre több gyerek végez aktív kutatómunkát könyvtárban, interneten, cikkeket ír, használni tudja a szakirodalmat.

Tanulásszervezési keretek

A környezeti nevelés során választható módszerek

- Kooperatív technikák,
- páros munka,
- kiscsoportos munka,
- erdei iskola, tanulmányi kirándulás (pályázati keretből),
- zoopedagógia,
- rendhagyó órák,
- terepgyakorlatok,
- múzeumi órák,
- könyvtári órák,
- projekt,
- témanap,
- akciók.

Az iskola működéséből, elhelyezkedéséből adódó feladatok

Az iskola működéséből, elhelyezkedéséből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Szemét, mint probléma	Tiszta, egészséges környezet	<ul style="list-style-type: none"> – több szemétyűjtő kihelyezése, – szelektív hulladékgyűjtés (papír, szárazelem, műanyag palack), – tájékoztató előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	<ul style="list-style-type: none"> – festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, – gyakori szellőztetés, – lábtörlők alkalmazása
Energiafelhasználás	Takarékos fűtés	<ul style="list-style-type: none"> – gázkazán korszerűbbre cserélése, – nyílászárók javítása, tető folyamatos szigetelése
Világítás	A természetes fény preferálása	energiatakarékos izzók
Vízfelhasználás	A vízfogyasztás csökkentése	vízta karékos öblítés, csapok karbantartása
Iskolaudvar	Pihenés, sportolás, felüdülés helye	<ul style="list-style-type: none"> – növények gondozása, pótlása, – madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása

A kommunikáció formái

- Iskolarádió, hírlevél.
- Értekezletek, megbeszélések.
- DÖK megbeszélések, rendezvények.
- Kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel.
- Tematikus kiállítások.
- Faliújságon közölt információk.
- Plakát, tabló készítése és bemutatása.
- Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból, internetről.
- Környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása.
- Környezetvédelemről szóló rádió-és televíziós hírek feldolgozása, értékelése.
- A közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése.

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösség leghatékonyabban a közösen átélt tevékenységeken keresztül fejleszhető. A közösség hatása annál jelentősebb, minél gazdagabb lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek a sokszínű tevékenységekre, a társas együttműködésre, élményszerzésre. Az iskolai élet során számos lehetőséget biztosítunk a közös tevékenységekre.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat az alábbi tevékenységhez kapcsolódóan határozzuk meg:

- tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) és tanórán kívüli foglalkozások,
- diák-önkormányzati munka,
- iskolai rendezvények: ünnepélyek, megemlékezések, iskolai hagyományok ápolása, szabadidős tevékenységek.

Az egyes területek céljai, feladatai, abban megegyeznek, hogy tevékenyen hozzájárulnak

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- a véleményalkotó, véleménynyilvánító képességek fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák, etikai értékrend elfogadásához,
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakításához, a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

1.4.1. A tanórai és tanórán kívüli közösségfejlesztés

Legfontosabb célunk olyan valódi közösséget formálni, amely a közös cél érdekében hajlandó közös értékrend elfogadására és az iskola szervezeti keretein belül ennek megfelelően viselkedik, munkálkodik.

Szaktárgyi órákon az egyes tanárok feladata

- Segíteni a tanulók kezdeményezéseit.
- A tanórákon alkalmazott változatos munkaformákkal erősíteni az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.
- Arra irányítani a tanulót, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában.
- Segíteni, hogy a tanulók közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát közösen értékelni.

Az osztályfőnökök feladata

- A gyermekek segítése, ellenőrzése, képviselése,
- a harmonikus társas kapcsolatok létrejöttéhez szükséges tulajdonságok, képességek kialakítása és fejlesztése a tanulóknál (kedvesség, figyelmesség, udvariasság, tisztelet, méltányosság, tapintat, tolerancia, empátia, segítőkészség, humor, stb.),
- az osztályfőnök segíti a tanulók önismeretének kialakulását, adottságaik megismerését, értékeik megtalálását, az együttműködési formák és normák kialakítását,
- tanév közben gondoskodik közösségi programokról, közösségi vállalkozásokról és feladatokról.

Osztályfőnöki órák

Az osztályfőnöki nevelőmunka elsődleges szerepet tölt be a közösségi nevelésben. Az osztályfőnöki órák tananyaga útmutatást ad a kulturált magatartás és életmód kialakításához, a tanulók közösségi és közéleti tevékenységének szervezéséhez, a szociális képességek fejlesztéséhez. Az osztályfőnök osztálya közösségi életének tudatos tervezésével és szervezésével

biztosíthatja a folyamatosságot, azaz a már elért eredmények továbbfejlesztését és a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építést.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

- A tanulókat együttműködésre, egymás segítésére, önellenőrzésre nevelni.
- A tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítani, hogy a különböző munkaformák megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez tartozás érzését.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő tevékenysége

A diákönkormányzat iskolánkban a tanulók közösségi életre nevelésének és a közösség érdekében vállalt munkára, képviseleti szerepre történő nevelésnek a szervezeti kerete. A diákönkormányzat szervezésénél a következő alapelveket érvényesítjük:

- Az iskola diáktanácsának minden tanuló tagja lehet, aki kedvet, lehetőséget érez a közös munkához.
- A diáktanácsnak olyan tanuló lehet tagja, aki az osztályközösségtől választás útján felhatalmazást kap, s önként vállalja a megbízatást.
- A diákönkormányzat működéséhez az iskola igazgatója biztosítja a feltételeket.
- A diákszervezet aktív szervezője, segítője a kulturális, sport, szabadidős és az iskolai hagyományok szerinti programoknak.
- A diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus az iskolaközösség szintjén, az osztályfőnökök az osztályközösségekben támogatják a diákszervezet tevékenységét.

Célunk olyan iskolai közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire. Az alsóbb és felsőbb évfolyamok életkori sajátosságainak megfelelően kialakított programok, rendezvények terepei a nagyobb közösségek kialakításának, az iskolai identitástudat formálásának.

Az iskola legfontosabb döntései közül azokban, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban *lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére.*

A döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése a DÖK pedagógus vezetőjének feladata.

A diákok többségét érintő információk közlésére a következő fórumokat működteti a DÖK: a *diákgyűlést*, mely kéthavonta egyszer és a *diákközgyűlést*, melyet a tanév végén hívunk össze. A diákgyűlés összehívását az iskolai DÖK pedagógus vezetője, a diákközgyűlést az iskola igazgatója és a DÖK pedagógus vezetője közösen kezdeményezheti. Az évi rendes közgyűlésen a DÖK és az iskola képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszakról, különös tekintettel a gyermeki jogok és követelmények helyzetéről, illetve a házi-rendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól. A tanulók az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek az iskola és a DÖK vezetéséhez.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A DÖK javaslatait, véleményét a nevelőtestületi értekezleten a diákönkormányzatot segítő, az intézmény vezetője által megbízott tanár képviseli.

A DÖK *programjait* havi bontásban tervezi és bonyolítja le.

Az iskolai rendezvények, szabadidős programok

Az iskolai rendezvények közösségformáló hatását a tanulók aktív részvételével kívánjuk elérni. A közösségfejlesztő tevékenységek koordinálói: osztályfőnökök, diákönkormányzatot segítő pedagógusok, munkaközösség-vezetők, szaktanárok, napközis nevelők.

Ünnepélyek, megemlékezések

- tanévnyitó ünnepély,
- október 6-a, az aradi vértanúk emléknapja,
- március 15-e, az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc kezdetének, a modern parlamentáris Magyarország megszületésének napja,
- október 23-a, az 1956. évi forradalom és szabadságharc kezdetének, valamint a Magyar Köztársaság 1989. évi kikiáltásának napja,
- a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai (febr. 25.),
- a holokauszt áldozatai (ápr. 16.),
- június 4. a nemzeti összetartozás napja,
- ballagás,
- tanévzáró ünnepély.

Hagyományos iskolai rendezvények

- jeles napok,
- Mikulás-napi programok,
- karácsonyi műsor,
- sulidiszkó,
- Alapítványi est (Szülők-nevelők Bálja),
- farsang,
- osztálykirándulás, tanulmányi kirándulás,
- műveltségi és tanulmányi vetélkedők,
- városi versenyek szervezése és lebonyolítása,
- DÖK nap,
- családi nap,
- papírgyűjtés,
- Vörösmarty Kupa,
- Vörösmarty-hét,
- tehetségnap.

Szabadidős programok

- színház- és mozilátogatás,
- múzeum- és tárlatlátogatás,
- játékos vetélkedők, sportversenyek, sportprogramok, könyvtári foglalkozások.

1.5. A pedagógusok és az osztályfőnökök helyi, intézményi feladatai

1.5.1. A pedagógusok feladatai

- Önállóan végzi munkáját az iskolai közösségek kialakításában.

- Részt vesz az ünnepélyeken, megemlékezéseken.
- Ápolja az iskolai hagyományokat.
- Munkaköri kötelességeit az igazgató utasításai szerint végzi a következő dokumentumok alapján:

- Pedagógiai program – ami a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezethető be

- Szervezeti és működési szabályzat,
- Az iskola munkaterve,
- Nevelőtestületi határozatok.

- Gondoskodik önképzésről és továbbképzésről, részt vesz a 7 évenkénti kötelező továbbképzéseken.

- Munkáját korszerűen végzi. Éves tanmenetét, szeptember 25-ig átadja a munkaközösség-vezetőnek érvényesítésre.

- Munkájában használhatja a központi tanmenetet is a szükséges kiegészítésekkel, korrekciókkal.

- Amennyiben a tanterv nem változik, a tanmenetek több éven keresztül használhatók.

- Az írásbeli dolgozatokat, felmérőket, feladatlapokat legkésőbb 2 héten belül kijavítja

- A témazáró dolgozatok írását előre közli.

- Részt vesz az éves munkatervében meghatározott időpontban tartott fogadóórákon.

- A tanulók magatartásáról, tanulmányi munkájáról – szükség szerint – tájékoztatja az osztályfőnököt és a szülőket, segíti a gyermek, tanuló képességének, tehetségének

- kibontakozását, a hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását.

- Részt vesz a gyermek és ifjúságvédelmi feladat ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények felismerésében, feltárásában.

- A tanóra kezdése előtt 10 perccel köteles megjelenni a foglalkozási helyen.

- Pontosan ellátja az ügyeletesi feladatokat, a helyettesítést, a tanórán kívüli teendőit, a vállalt tisztségével kapcsolatos teendőit, a munkakörével járó adminisztrációs feladatait.

- Ha a munkáját betegség vagy más akadályoztatás esetén nem tudja megkezdeni, az iskola igazgatóját időben értesíti, s távolmaradása idejére a tanmenetét, és a tanítási óra anyagát a helyettesítés érdekében rendelkezésre bocsátja. Az igazgatóhelyettes gondoskodik az eseti helyettesítésről.

- Közreműködik pályázatok írásában, megvalósításában.

1.5.2. Osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének meghallgatása után az igazgató jelöli ki.

- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi és végzi. Osztályfőnöki tanmenetet készít, amelyet szeptember 25-ig átad az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének.

- Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése. Ennek érdekében együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal. Észrevételeit és az esetleges problémákat az érintett nevelőkkel megbeszéli személyesen vagy szaktanári konzultáció keretében.

– Együttműködik a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel a tanulókat veszélyeztető okok felismerésében, feltárásában.

– Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.

– Az osztályozó értekezleten ismerteti a tanulócsoport neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását.

– Gondot fordít a lemaradók felzárkóztatására (korrepetálásra irányítja őket), s a tehetséges tanulók szakkörökre, egyéb foglalkozásokra irányítására.

– A továbbtanulásra jelentkező nyolcadikos tanulók pályára irányítását a szülőkkel együttműködve, felelősséggel végzi.

– Engedélyt ad tanulóinak a tanév során három napig terjedő távolmaradásra.

– Az éves munkatervben meghatározott időpontokban fogadóórát tart, szükség szerint egyénileg is fogadhatja a szülőket.

– Az ellenőrzőkönyv, tájékoztató füzet útján is tájékoztatja a szülőket, ellenőrzi, hogy a szülők tudomásul vették-e a beírt értesítéseket, nevelői észrevételeket.

– Az iskola éves munkatervében meghatározott időpontban szülői értekezletet tart, ahol:

- Beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről.

- Ismerteti a soron következő feladatokat.

- Szükség szerint napirendre tűz egy-egy nevelési témát is, amely illeszkedik az adott osztály korosztályához, speciális problémájához.

- A szülők közösségének tagjaival együtt irányítja osztálya szülői közösségét.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők, a sajátos nevelési igényű tanulók segítése, a képességkibontakoztató, integrációs felkészítés

Az osztályfőnök a helyzetelemzésben feltárja, hogy milyen jellegű a tanuló problémája: pl. túlzottan érzékeny, csekély teherbírású, összeférhetetlen, kiegyensúlyozatlan, szorongó, szabályokat el nem fogadó, magányos, agresszív, alacsony önértékeléssel rendelkező, negatív példákat követő, túlmozgásos, stb. (a tanév elején, illetve megismerésük után).

A szülővel való konzultálás után ezen problémák megoldásához külső szakember segítségét is lehet igényelni.

Intézményünkben a pedagógiai tevékenységhez az alábbi lehetőségek adottak:

- szakkör,

- házi tanulmányi versenyek,

- felkészítés városi és egyéb versenyre,

- felzárkóztatás,

- korrepetálás,

- csoportbontás,

- fejlesztő foglalkozások,

- differenciálás,
- középiskolára felkészítő foglalkozás,
- alapítványi támogatás igénylése a nevezési díj térítésére.

– Intézményünk ellátja az utazó gyógypedagógusok segítségével azokat az SNI tanulókat, akik részére a szakértői bizottság ez irányú szakvéleményt készít. Az iskola biztosítja a helyiséget és gondoskodik arról, hogy a tanuló órarendjéhez igazodva a számára meghatározott órakeret rendelkezésre álljon. A szakszolgálat a gyermek szakirányú fejlesztését végzi.

– Intézményünk gondoskodik azoknak a tanulóknak az ellátásáról, akik a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján a BTM-N diagnózist kaptak.

Intézményi feladatok a tanulók ellátásában

– A tanulók fejlesztése az iskola nevelőtestületében dolgozó szakember segítségével történik.

– A BTM-N-nel küzdő gyermekek/tanulók fejlesztő foglalkoztatása, ez a probléma függvényében egyéni vagy kiscsoportos.

– A foglalkozásokon az alábbi főbb területek fejlesztése történik:

– mozgásfejlesztés, testséma, téri tájékozódás-fejlesztés, percepció-fejlesztés, beszédfejlesztés, grafomotoros fejlesztés, számfogalom fejlesztése.

Fejlesztő pedagógusi feladatok a tanulók ellátásában

– A tanév tizedik hetének végéig minden tanulóról egyénre szabott fejlesztési tervet készít és azokat a tanév folyamán elvégzi.

– Gondoskodik, hogy a szakvéleményben meghatározott óraszámok a tanuló órarendjéhez igazodjanak. A gyermek a foglalkozásokra eljusson, azon részt vegyen.

– A tanuló foglalkozás alatti munkájáról feljegyzést készít.

– Folyamatosan konzultál a tanuló osztályfőnökével, a szaktanárokkal és a szülői házzal, szükség esetén az iskolai védőnővel, az ifjúságvédelmi szakemberekkel.

– A tanuló munkáját félévkor, év végén szövegesen értékeli.

– Figyelemmel kíséri a kontrollvizsgálatok időpontját, gondoskodik arról, hogy a tanuló időben a vizsgálaton részt vegyen.

– Szülővel egyeztetve a szakvélemény alapján kezdeményezheti a tanuló tantárgyi értékelésének mentességének lehetőségét.

– Fejlesztő munka dokumentációja: egyéni fejlesztési napló (szakvélemény másolata, egyénre elkészített terv, haladási napló), jelenléti ív (tanulói az üzenő füzetben, tanári példány a nevelőnél), értékelő lap a tanuló szöveges értékeléséhez, kontroll-igénylő ívek, első vizsgálatához szükséges nyomtatvány a pedagógia jellemzés elkészítéséhez.

– Titoktartási kötelezettség (szakmai protokoll, szakmai etikai kódex elveinek betartása).

Az iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató vagy integrációs *felkészítést szervez*, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

A felkészítés keretében – a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva – biztosítja az iskola:

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.

Az iskola igazgatója felveheti a képességkibontakoztató felkészítésbe azt a tanulót is, aki nem halmozottan hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló hátrányos helyzetűnek minősül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló felkészítése *egyéni fejlesztési terv alapján* történik – haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő *pedagógusok legalább háromhavonta* értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét is.

1.6.2. A tehetség képességkibontakoztatását segítő tevékenység

Intézményünk 2012 óta regisztrált Tehetségpont. A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt szintű oktatás folyamán, a felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére.

Céljai:

- minden diákunk tehetségének felismerése, feltérképezése és felkarolása,
- tervezett, egyénre szabott tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a tehetséges hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,

tervezett tehetséggondozása,

- az általános iskolai ismeretek újszerű szintézisének biztosítása.

Feladatai:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítő foglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások tartása.

Motiváció, versenyek

A pedagógiai értékelés első visszajelentési körében a tanulókról, illetőleg a tanulás eredményeiről a tanuló felé áramlanak az információk. Az információk általában egy személy révén – a pedagógus révén – válnak *minősítő információvá*. A tanulók motiválásának egyik fontos eszköze az egyéni foglalkozás és a versenyeztetés. Különböző szintű és rangú versenyeket

szervezünk, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen pozitív sikerélményhez jut:

– A legszélesebb tanulói réteget az iskolai szintű tanulmányi és sport versenyek érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése, a motivációs bázis erősítése.

– A legrangosabb versenyek a felmenő rendszerben szervezett tanulmányi és sportversenyek, illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.

– A versenyekre való felkészüléshez az iskola az SZMSZ-ben rögzített módon kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

1.6.3. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység szorosan összefügg az iskola általános pedagógiai tevékenységével.

A pedagógiai tevékenység során mindenki részére biztosítani kell a fejlődéshez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek képességeit, tehetségét kibontakoztassa, és szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak. A gyermekvédelem célja a halmozottan hátrányos, hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók körülményeinek felmérése, a problémák feltárása, s a lehetőség szerinti orvoslása; továbbá a hátrányos, illetve veszélyeztetett helyzetet előidéző hatások felkutatása, s a lehetőség szerinti megszüntetése.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- csoportbontások,
- fejlesztő pedagógus által tartott foglalkozások,
- tehetséggondozás,
- pályaválasztás segítése,
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- iskolai étkezési lehetőségek,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, programok),
- lehetőség szerint a gyermekek szociális helyzetének javítása,
- együttműködés a szülőkkel,
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat az iskolai felelős koordinálásával, az osztályfőnökök közreműködésével a nevelőtestület végzi. A nevelők és tanulók, nevelők és szülők személyes kapcsolatainak az egyik fő célja a gyermekvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése megszüntetése.

Az osztályfőnök feladatai

- A tanulók és körülményeik megismerésére való tudatos törekvés,
- veszélyeztettség felismerésekor a tanulóval közvetlen kapcsolatban álló tanárok és gyermekvédelmi felelős tájékoztatása,
- a tanuló tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzése,
- a tanulók hiányzásainak folyamatos ellenőrzése,
- a tanuló magatartásának folyamatos ellenőrzése,
- a szociális támogatások véleményezése, kezdeményezése,
- folyamatos kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, a szülőkkel és a nevelőkkel.

Az ifjúságvédelmi felelős feladatai

- Az osztályfőnök és a tanárok ifjúságvédelmi munkájának összehangolása,
- a halmozottan hátrányos, hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartásba vétele,
- szoros együttműködés gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményekkel, személyekkel,
- figyelemmel kíséri a törvényi előírások betartását és betartatását,
- az osztályfőnökök, szülők tájékoztatása az igénybe vehető szociális juttatásokról, az igénybevétel feltételeiről,
- segíti az egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezését.

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az iskola legfontosabb döntései közül azokban, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére.

A döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése a diákönkormányzat pedagógus vezetőjének feladata.

A diákok többségét érintő információk közlésére a következő fórumokat működteti a diákönkormányzat:

– A diákgyűlést, mely kéthavonta egyszer és a diákközgyűlést, melyet a tanév végén hívunk össze. A diákgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat pedagógus vezetője, a diákközgyűlést az iskola igazgatója és a diákönkormányzat pedagógus vezetője közösen kezdeményezheti.

– Az évi rendes közgyűlésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszakról, különös tekintettel a gyermeki jogok és követelmények helyzetéről, illetve a házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól. A tanulók az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek az iskola és a diákönkormányzat vezetéséhez. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzat javaslatait, véleményét a nevelőtestületi értekezleten a diákönkormányzatot segítő, az intézmény vezetője által megbízott tanár képviseli.

A diákönkormányzat programjait havi bontásban tervezi és bonyolítja le.

1.7.1. A döntési folyamatokban való tanulói részvételi jogok

A tanulói tankönyvtámogatás megállapításának, az iskolai tankönyvellátás megszervezésének, a tankönyvrendelés elkészítésének helyi rendje kérdésében a diákönkormányzatot egyetértési jog illeti meg.

Az iskolai diákönkormányzat *véleményét ki kell kérni:*

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésénél,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésénél, megszervezésénél,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásakor,
- a könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- a hitoktatás rendjének megállapításakor,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Azokban az ügyekben, amelyekben a DÖK véleményének kikérése kötelező, a DÖK képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és a meghívót, az előterjesztést – ha a jogszabály másképpen nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább 15 nappal megelőzően meg kell küldeni a DÖK részére.

A tanulóval szemben indított *fegyelmi eljárást* megelőző egyeztető eljáráson a DÖK és a szülői szervezet képviselői is részt vesznek. A konkrét megvalósítás érdekében vegyes, a DÖK és a szülői szervezet delegált tagjaiból bizottságot hoz létre. Delegált személy az lehet, akit a DÖK és a szülői szervezet erre felkér. Ez a bizottság az egyeztető eljárás háttérét biztosítja, de nem feltétlen vesz részt a konfliktuskezelő folyamatokban. A bizottság meghatározza – a felek egyetértésével – az egyeztetés módszerét és gondoskodik az egyeztetésben résztvevők felkéréséről, az eljárás technikai feltételeiről, az eljárás dokumentációjáról és a megállapodás írásba foglalásáról.

1.8. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnereinek együttműködési, kapcsolattartási formái

A kapcsolattartás formáit iskolai szervezeti és működési szabályzatában, az éves munkatervben rögzítjük.

1.8.1. A szülők és a nevelők kapcsolatának helyi rendje, azok elvei

- Évente 3 iskolai és egy pályaválasztási szülői értekezlet.
- Félévente egy-egy fogadóóra.
- Iskolaszék és a Szülők Közösségének működése.
- Feltételezett veszélyeztetettség esetén családlátogatás (a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnök).
- Egyéni elbeszélgetés, szükség szerint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős jelenlétében.
- Nyílt órák/nyílt nap szervezése.
- Iskolai ünnepek, rendezvények.
- A Gyermek-és ifjúságvédelmi felelős fogadóórája.

1.8.2. Egyéb kapcsolatok

Az iskola a közvetlen környezetében jelentős szerepet játszik. Szülői és szakmai igények alapján sportegyesületek szervezett foglalkozásainak ad helyet.

A különböző sportágak utánpótlását biztosítja intézményünk, ezért városi megítélése pozitív, eredményeinket elismerik. Munkánkról, eredményeinkről szóló információinkat eljuttatjuk a média (írott és elektronikus) információs csatornáira. Az országon belüli és kívüli kapcsolatainkat folyamatosan bővítjük. Határon túli kapcsolatot ápolunk hagyományosan a hajdújárasi Petőfi Sándor Általános Iskolával.

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnereinek kapcsolattartási formáit a következő dokumentumok tartalmazzák: az intézményi szervezeti és működési szabályzaton túl a szülők közösségének szervezeti és működési szabályzata.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Az 1. évfolyamon szóveges értékelés alapján a gyermek továbbhaladásának feltétele a minimumkövetelmények teljesítése. A szülő írásban kérheti az évfolyam megismétlését az iskola igazgatójától.

A 2–8. osztályokban a magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló teljesítse a tanév tantárgyi követelményeit. A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

1.9.1. Osztályozó vizsga

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához *osztályozó vizsgát* tehet a tanuló ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- a törvényben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Mindez egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A szülő független vizsgabizottságot kérhet gyermeke teljesítményének megállapításához, ebben az esetben a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Magasabb évfolyamba lépésének feltétele, hogy a javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kapjon.

A tanuló 3 tagú vizsgabizottság előtt ad számot a tudásáról, melynek elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért. Meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását.

Vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit, átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait, véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll, melynek követelménye megegyezik a kerettantervben lefektetett tantárgyi követelményekkel. A tantárgyat tanító szaktanár legalább 10 tételből álló kérdéssorozatot készít, melyet a tanuló rendelkezésére bocsát a vizsga előtt 30 nappal, ezzel segítve felkészülését.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

A vizsgabizottság elnöke megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.

A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható, kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett fel-

adatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc. Ha a vizsgát rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján a rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három szóbeli és írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékel.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

1.10. A felvétel, az iskolaváltás és a tanuló átvételének, felmentésének szabályai

1.10.1. A felvétel szabályai

– Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a kormányhivatal által meghatározott időszakban kell beíratni. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

– Az iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.

– Amennyiben lehetőség nyílik körzeten kívül lakó tanulók felvételére, azok különleges helyzetét kell mérlegelni az alábbiak szerint:

Különleges helyzetnek minősül, ha

– a tanuló szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy

– testvére az adott intézmény tanulója, vagy

– munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található,

vagy az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Ha az iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorosra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.

A nevelési-oktatási intézmény a gyermekkel, a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel.

1.10.2. Az átvétel szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége meggyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást.

Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára.

Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltéssel, eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való sorolásáról az igazgató dönt.

1.10.3. Felmentés rendszeres iskolába járás alól

– Szülői kérésre, magántanulói státuszba – az illetékes gyermekvédelmi szerv beleegyezésével.

– Orvosi igazolással, krónikus betegség esetén az igazgató felmentheti a tanulót a rendszeres iskolába járás alól, ekkor is magántanulói státuszba kerül, és a továbblépés feltétele a sikeres osztályozóvizsga.

1.10.4. Felmentés testnevelésből

– Orvosi javaslatra egészségügyi okból a tanuló teljes vagy részleges felmentést kaphat a testnevelés órákon való munka alól.

– Ha a tanuló egészségi állapota indokolja, akkor gyógytestnevelésre köteles járni, s az ott szerzett érdemjegy a tantárgyi minősítése.

2. Helyi tanterv

2.1. Az 1–4. évfolyamra választott kerettantervek megnevezése

Kötelező és kötelezően választandó tantárgyak

Tantárgy	A választott tantárgy és kerettanterv megnevezése
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom kerettanterv
Idegen nyelv: angol/német	– Angol kerettanterv – Német kerettanterv
Matematika	Matematika kerettanterv
Etika/Hit- és erkölcstan	Etika kerettanterv
Környezetismeret	Környezetismeret kerettanterv
Ének-zene	Ének-zene kerettanterv A változat
Vizuális kultúra	Vizuális kultúra kerettanterv
Életvitel és gyakorlat	Technika, életvitel és gyakorlat kerettanterv
Testnevelés és sport	– Testnevelés és sport kerettanterv – Testnevelés és sport: Tánc és mozgás kerettanterv (a testnevelés tantárgy modulja)

2.2. Az 1–4. évfolyam követelményei és a magasabb évfolyamra lépés feltételei

2.2.1. Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

– Tudja a tanuló a tanult nyelvi formákat helyesen alkalmazni. Valamennyi kis- és nagybetű biztonságos ismeretében tudjon a tanuló némán és hangosan olvasni. Tanítói irányítással a tanultakhoz kapcsolódó feladatokat megoldani. Biztonságosan tájékozódjon a vonalrendszerben, tudja alakítani a kis- és nagybetűket, írásjeleket, másolatokat. Hibáit nevelői segítséggel tudja javítani.

– Pontos artikuláció, jó ritmusú, közepes tempójú, érthető és tagolt beszéd. Az életkor-nak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs ismerete. A beszéd mondatokra, szavakra, szótagokra és hangokra való tagolása, a beszéd tartalmának megértése. A mindennapi nyelvi érintkezés formáinak ismerete.

– A hangok és a betűk ismerete, összekapcsolása. Pontos és megfelelő sebességű hangos olvasás. A hangosan elolvasott szöveg megértésének ellenőrzése kérdések alapján. A némán olvasottak megértésének bizonyítása feladatvégzéssel. A meghatározott memoriterek tudása.

– Az olvasott művek műfajának megkülönböztetése (vers, próza), tartalmának megértése, felfogása. Az olvasott művek szereplőinek megnevezése.

– A kis- és a nagybetűk biztonságos alakítása és kapcsolása. Rendezett, tiszta, olvasható írásképp. Hibátlan másolás. Rövid mondatok leírása látó-halló tollbamondással. Szavak írása tollbamondás alapján. Az írástechnikai hibák javítása.

2. évfolyam

– A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszönésének udvarias nyelvi formáit.

Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

– Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.

– Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a j hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

– Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3. évfolyam

– A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

– Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

– Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

– Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

– A memoritereket szöveghűen mondja el.

– Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

– Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

– A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

– Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált

az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

4. évfolyam

– A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

– Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

– Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

– Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani.

Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

– A memoriterek szöveghűen mondja el.

– Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

– Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

– A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

– Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

2.2.2. Angol nyelv

1. évfolyam

– KER szintben nem megadható.

– A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, egyszerűen, röviden válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

– Elmond néhány verset, mondókát.

2. évfolyam

– KER szintben nem megadható.

– A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezet-

tést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

- Elmond néhány verset, mondókát.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol.

3. évfolyam

– KER szintben nem megadható.
– A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

– Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.

- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

4. évfolyam

– KER szintben nem megadható.
– A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

– Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.

- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

2.2.3. Német nyelv

1. évfolyam

– KER szintben nem megadható.
– A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, egyszerűen, röviden válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

- Elmond néhány verset, mondókát.

2. évfolyam

– KER szintben nem megadható.
– A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

- Elmond néhány verset, mondókát.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.

- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol.

3. évfolyam

- KER szintben nem megadható.
- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

4. évfolyam

- KER szintben nem megadható.
- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

2.2.4. Matematika

1. évfolyam

- Számok írása, olvasása, számlálás 20-ig.
- Darabszám, sorszám és mérőszám ismerete.
- Növekvő és csökkenő sor alkotása 20-as számkörben.
- Számok összeg és különbségalakja 20-as számkörben.
- Összeadás és kivonás értelmezése többféle módon.
- Pótlás 20-as számkörben.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása próbálgatással, következtetéssel.
- Sorozatképzés tárgyakból, alakzatokból, számokból.
- Számsorozat folytatása megadott összefüggés alapján.
- Egyszerű összefüggések felismerése.
- Egyenes rajzolása vonalzóval.
- Alakzatokra vonatkozó megfigyelések megfogalmazása.
- Alakzatok másolása, összehasonlítása.
- Síkidom és test különbségének felismerése.
- Síkidomok előállítása hajtogatással, nyírással, rajzolással.
- Összehasonlítás méret szerint (pl. rövidebb-hosszabb, alacsonyabb-magasabb. stb.).
- Mérészközök ismerete, használata.

- Mérés alkalmilag választott és szabvány mértékegységekkel.
- Mértékegységek (nap, hét, hónap, év) ismerete.

2. évfolyam

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- a matematikai jeleket +, −, ·, :, =, <, >, (,) helyesen használja;
- képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;
- képes szóveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével vagy leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- figyelme tudatosan irányítható;
- ismerete az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;
- tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

3. évfolyam

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes néhány eset megtalálására próbálgatással,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes számolni fejben, százas számkörben,
- ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- szöveges feladatokat megold (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés ellenőrzés)
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc,
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglateetet,
- képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására,
- tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét,

- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezi a táblázat adatait,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
- valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

4. évfolyam

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- próbálgatással képes néhány eset megtalálására,
- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
- alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
- tud fejben számolni száz-as számkörben,
- biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
- ismeri és alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
- tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
- képes szöveges feladat megoldására (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata),
- ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokot, tudja azokat folytatni,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos),
- ismeri a szabvány mértékegységeket (mm, cm, m, km, ml, cl, l, hl, g, dkg, kg, t, óra, perc, másodperc.), tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,

- képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
- ismeri a kör fogalmát,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát és a téglalestet, megnevezi jellemzőiket,
- felismeri a gömböt,
- rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
- tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
- értelmezi a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

2.2.5. Környezetismeret

1. évfolyam

- Helyesen tájékozódik az iskola épületében.
- Napok, napszakok, hónapok, évszakok megnevezése, sorrendezése időrend alapján.
- Az osztályterem bútorzata és tárgyainak megnevezése.
- Természetes és mesterséges anyagok megkülönböztetése a környezet tárgyaiban.
- Az időjárás évszakonkénti megfigyelése.
- A réteges öltözködés szerepének megértése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján.
- Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban, a tapasztalatok rögzítése rajzzal vagy írásban.
- Évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása.

2. évfolyam

A tanuló

- képes az emberi test nemre és korra jellemző arányait leírni, a fő testrészeket megnevezni;
- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit;
- képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására;
- tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát;
- tud tájékozódni az iskolában és környékén;
- felismeri az évszakai és napszakai változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz;
- ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat;

- képes a használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint;
- felismeri a kapcsolatot az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között;
- meg tudja különböztetni a mesterséges és természetes anyagokat;
- felismeri a halmazállapotokat;
- egyszerű megfigyeléseket végez a természetben
- képes az eredmények megfogalmazására.

3. évfolyam

A tanuló

- ismeri az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- ismeri a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában,
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni.

4. évfolyam

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- ismeri a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;

– képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét.

2.2.6. Ének-zene

1. évfolyam

– A tanulók 20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c’-d” hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

– Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes löktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

– A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

– Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

2. évfolyam

– A tanulók 40 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c’-d” hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

– Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes löktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

– A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük.

– Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

3. évfolyam

– A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat ta-

nári segítséggel betűkottáról és szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Kreatívan részt vesznek a játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni.

– A tanult zenei elemeket felismeri. Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szó-
laltatják meg csoportosan és egyénileg is.

– Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.

– Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

– Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

4. évfolyam

– A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emléke-
zetből több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan
bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szö-
vegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat tanári segítséggel betűkottá-
ról, szolmizálva és szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik

– Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariá-
ciót, ritmussort alkotni. A tanult zenei elemeket felismerik. Az ismert dalokat olvassák kéz-
jelről, betűkottáról. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan,
folyamatosan szó-
laltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában meg-
szerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.

– Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a ze-
neművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.

– Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

– Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A ne-
gyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról,
amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

2.2.7. Vizuális kultúra

1. évfolyam

– Közvetlen élmény képi megjelenítése. Színtapasztalatok gazdagítása, színismeretek
bővítése. Színérzék fejlesztése. Színdifferenciáló képesség fejlesztése. Természeti látványok
hangulatának visszaadása. Térábrázoló képesség fejlesztése játéktárgyakkal, térbeli manipu-
lációval.

– Tájékozódás térben, síkban, a tájékozódást segítő viszonyok.

– Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.

– Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és esz-
közhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételé-
vel.

– A felszerelés önálló rendben tartása.

– A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.

– Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.

2. évfolyam

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

3. évfolyam

- Vizuális nyelvi elemek és minőségek, méretviszonyok, arányok felismerése és használata. Kifejező alkotások ismérveinek felismerése. Nézőpontok felismerése és nézőpontválasztás használata. Alkotó műfajok, technikák felismerése, műveletek sorrendjének követése. Anyagismeret.
- Síkbeli és térbeli minőségek, méretviszonyok, irányultság felismerése és használata. Színek érzelmkifejező, hangulati és díszítő hatásainak felismerése.
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.

4. évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználatára.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések el-

mondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.

– Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.

2.2.8. Életvitel és gyakorlat

1. évfolyam

A tanuló legyen képes megfogalmazni:

– A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élményeit és tapasztalatait.

– A közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezetről szerzett élményeit és tapasztalatait.

– A családkép és a családi otthon képének alakítása.

– Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal, felnőttekkel.

– A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés ismerete.

– Eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.

– Szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.

2. évfolyam

– A természeti, társadalmi és technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.

– Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.

– A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.

– A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.

– Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.

– Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.

– A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

– Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás.

– Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.

– Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.

– Képlékeny anyagok, papír, faanyagok alakítása.

– Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.

– A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.

– Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

– Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

– A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tu-

datos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

3. évfolyam

– Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról, a családi tagok feladatvállalásáról. Egészséges munkamegosztás, elemi munkaszokások ismerete, annak gyakorlása. Generációs kapcsolatok a családban.

– A családi tagok feladatai, tevékenységi szerepük. A közvetlen környezet jellemzői, természeti és mesterséges anyagok.

- Háztartási praktikák elsajátítása és begyakorlása.

- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

– A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata

- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása.

- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.

- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása

4. évfolyam

– Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.

- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

– Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalókor).

– A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.

- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása.

- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.

- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

2.2.9. Etika

1. évfolyam

– A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.

- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.

- Képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.

– Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezeté tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.

– A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.

– Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát.

– Érti a hagyományok közösségmegtartó erejét.

– Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.

– Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.

– Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.

– Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között

– Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. Ismeretei vannak a világnézet, világgép alapvető összefüggéseiről.

2. évfolyam

– A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.

– Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.

– Képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.

– Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezeté tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.

– A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.

– Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát.

– Érti a hagyományok közösségmegtartó erejét.

– Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.

– Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.

– Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.

– Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.

– Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. Ismeretei vannak a világnézet, világgép alapvető összefüggéseiről.

3. évfolyam

– Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.

– Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.

- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

4. évfolyam

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

2.2.10. Testnevelés és sport

1. évfolyam

- Előkészítő és preventív mozgásformák.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- Hely- és helyzetváltató természetes mozgásformák
- Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- Manipulatív természetes mozgásformák
- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.
- Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2–4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.
- Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékokban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

- Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.
- Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset-megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása, természetessé válása.
- Tudatos levegővétel.
- Kellő vízbiztonság, hason és háton siklás és lebegés.
- Bátor vízbeugrás.
- Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
- A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.

2. évfolyam

- Előkészítő és preventív mozgásformák.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- Manipulatív természetes mozgásformák.

- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
- Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban.
- Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2–4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.
- Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékokban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban.
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben.
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.
- Úszás és úszó jellegű feladatok.
- Választott úszásnemben készségi szintű, egy másikban 150 méteren vízbiztos, folyamatos úszás.
- Intenzív úszásra törekvés rövidtávon.
- Fejesugrás és folyamatos taposás a mély vízben.

- Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, valamint az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása.
- Ismeretek az úsztudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzésében és az életvédelemben.
- Külső visszajelzés információinak elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.
- A tanult két úszásnemben mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása.
- Mellúszás az egyén adottságainak és képességeinek megfelelően.
- A vízben mozgás prevenciók előnyeiről, a fizikai háttérrel ismeretek.
- Felelősségérzet, segítőkészség kinyilvánítása a vizes feladatokban

3. évfolyam

- Előkészítő és preventív mozgásformák.
- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzuszámolás.
- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.
- Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
- Manipulatív természetes mozgásformák.
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
- Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban.
- Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
- Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékokban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
- Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapaterdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. évfolyam

- Előkészítő és preventív mozgásformák.
- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzusmérés.

- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.
- Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
- Manipulatív természetes mozgásformák.
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energia befektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
- Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban.
- Részben önállóan tervezett 3–6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
- Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

- A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
- Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban.

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapaterdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban.
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben.
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.

- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
- Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban.

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapaterdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben.
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

2.2.11. Tánc és mozgás modul a testnevelés tantárgy keretén belül

1. évfolyam

- A tanuló, életkorának és képességeinek megfelelően táncolja a tanult táncokat.
- A tanuló ismerje és énekelje a tanult táncokhoz kapcsolódó dalokat, ismerje fel az egyes tánc típusok kísérőzenéjét.
- A tanuló ismerje, és alkalmazza a tanult játékok szabályait, illetve a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket.
- A tanuló érezze a kísérő zene, vagy ének tempóját, lökületét, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni.
- Legyen képes helyes testtartással táncolni, a térben alkalmazkodni.
- A tanuló, legyen képes megtapasztalni, a közös mozgás, játék éneklés örömeit.

2. évfolyam

- A tanuló ismerje a tanult játékokat.
- Képes legyen az ebből összeállított játékfűzés elsajátítására.
- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően táncolja a tanult tánc típusokat.
- A tanuló ismerje és alkalmazza az egyes tánc típusok kísérőzenéjét.
- Érezze a kísérő zene vagy ének tempóját, lökületét.
- Képes legyen helyes testtartással táncolni.
- Képes legyen a térben tájékozódni.
- Képes legyen párjához alkalmazkodva táncolni.
- Ismerje és értse a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját.
- Tudja értelmezni a tanult dalok szövegét.
- Legyen képes megtapasztalni a közös játék, mozgás és éneklés örömeit.
- A tanuló ismerje:
  - a folklór, mint történelmi hagyomány sajátosságait,
  - az egyes jeles napok időpontjait,

– a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a népszokásokat, néphagyományokat.

3. évfolyam

– A tanuló ismerjen és a korának megfelelően táncoljon, többféle táncstílust, ezeken belül pedig többféle tánc típust.

– Magabiztosan érezze a kísérőzene, vagy ének tempóját, lüktetését.

– A tanuló, ismerje fel, a tanult táncok kísérő zenéjében a tanult dalokat.

– Legyen képes, a táncokhoz, játékokhoz kapcsolódó dalokat mozgás közben is énekelni.

– Ismerje a hangszereket, zenekarokat.

– Legyen képes, helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni.

– Végre tudja hajtani, az irányokra vonatkozó utasításokat.

– Meg tudja valósítani, a tanult játékok és táncok térformáit.

– A tanult játékokat, legyen képes önállóan alkalmazni.

– Ismerje a tanult játékokhoz, táncokhoz kapcsolódó dalokat.

– Képes legyen a közös játék örömét átélni.

– Ismerje, a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját.

– Ismerje a jeles napokat, ünnepi népszokásokat.

4. évfolyam

– A tanuló legyen képes a technikai gyakorlatokat magabiztosan végrehajtani, összekötni.

– Legyen képes felismerni, megnevezni az irányokat, alakzatokat.

– Legyen képes előadni népdalokat, és szokásszövegeket.

– A tanuló ismerjen és a korának megfelelően táncoljon, többféle táncstílust, ezeken belül pedig többféle tánc típust.

– Magabiztosan érezze a kísérőzene, vagy ének tempóját, lüktetését.

– A tanuló, ismerje fel, a tanult táncok kísérő zenéjében a tanult dalokat.

– Legyen képes, a táncokhoz, játékokhoz kapcsolódó dalokat mozgás közben is énekelni.

– Ismerje a hangszereket, zenekarokat.

– Legyen képes, helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni.

– Végre tudja hajtani, az irányokra vonatkozó utasításokat.

– Meg tudja valósítani, a tanult játékok és táncok térformáit.

– A tanult játékokat, legyen képes önállóan alkalmazni.

– Ismerje a tanult játékokhoz, táncokhoz kapcsolódó dalokat.

– Képes legyen a közös játék örömét átélni.

– Ismerje, a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját.

– Ismerje a jeles napokat, ünnepi népszokásokat.

– Képes legyen, életkorának és képességeinek megfelelően párjával vagy társaival együttműködve improvizálni a tanult táncokat.

2.3. Az 5–8. évfolyamra választott kerettantervek megnevezése

Kötelező és kötelezően választandó tantárgyak

Tantárgy	A választott tantárgy és kerettanterv megnevezése
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom kerettanterv A változat
Idegen nyelv: angol/német	– Angol nyelv kerettanterv – Német nyelv kerettanterv
Matematika	Matematika kerettanterv
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek kerettanterv
Dráma és tánc /Hon és népismeret	Hon és népismeret kerettanterv
Etika/Hit- és erkölcstan	Etika kerettanterv
Természetismeret	Természetismeret kerettanterv
Biológia-egészségtan	Biológia-egészségtan kerettanterv A változat
Fizika	Fizika kerettanterv A változat
Kémia	Kémia kerettanterv B változat
Földrajz	Földrajz kerettanterv,
Ének-zene	Ének-zene kerettanterv A változat
Vizuális kultúra	Vizuális kultúra kerettanterv
Informatika	Informatika kerettanterv
Technika, életvitel és gyakorlat	Technika, életvitel és gyakorlat kerettanterv A változat
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport kerettanterv
Osztályfőnöki	Osztályfőnöki kerettanterv

2.4. Az 5–8. évfolyam követelményei és a magasabb évfolyamra lépés feltételei

2.4.1. Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

– A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.

– Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

– Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

– Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

– A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév), valamint az

igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekeznek alkalmazni is.

– A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

– A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példával, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz alakjáról... El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (János vitéz, A Pál utcai fiúk), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, megszemélyesítés, rím, ritmus, mítosz. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.

– Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

6. évfolyam

– A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.

– Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

– Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

– Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

– A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekeznek alkalmazni is.

– A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

– A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról. Képes értelmezni A walesi bárdokban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az Egri csillagok történelmi háttérét. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (János vitéz, Toldi, A Pál utcai fiúk, Egri csillagok), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni.

– Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészletek szöveghű felidezésére.

– Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

7. évfolyam

– A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

– Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátikusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

– Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakérésére.

– Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

– Ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.

– Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei

alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.

– Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, szinesztézia, szimbólum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.

– Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.

– Képes beszámolót, kiselőadást, készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően.

8. évfolyam

– A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

– Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátiásként képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

– Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakérésére.

– Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

– Ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.

– Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

– Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konk-

rét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.

– Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, szinesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ. Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.

– Képes művek, műrészletek szöveghű felidezésére.

– Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.

– Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

2.4.2. Angol nyelv

6. évfolyam vége

– KER szerinti A1 szint.

8. évfolyam vége

– KER szerinti min. A2 szint.

– Emelt óraszám esetén A2–B1 közötti szint is megcélozható.

Szintleírások (a KER alapján)

A1, minimumszint

1. Ezen a szinten a diák megérti és használja a mindennapok gyakoribb kifejezéseit és alapvető fordulatait, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése.

2. Be tud mutatkozni, be tud mutatni másokat; képes válaszolni személyes jellegű (például, hol lakik), valamint ismerős emberekre, dolgokra vonatkozó kérdésekre; és fel is tud tenni ilyen jellegű kérdéseket.

3. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Olvasott szöveg értése • Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliraton, reklámokban, katalógusokban.

Hallott szöveg értése • Megérti az ismerős szavakat, fordulatokat, amelyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.

Beszédképesség • Részt vesz egyszerű beszélgetésekben, ha a partner lassan, jól artikulálva beszél. Feltesz és megválaszol egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan. Egyszerű fordulatokkal le tudja írni lakóhelyét, ismerőseit.

Interakció • Fel tud tenni és meg tud válaszolni személyes adatokra vonatkozó kérdéseket. Képes egyszerűen kommunikálni, de feltétlenül szüksége van ismétlésekre, körülírásokra és módosításokra.

Íráskészség • Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözetet megírni.

Nyelvhelyesség • Csupán korlátozott módon tud használni néhány egyszerű, betanult nyelvtani szerkezetet és mondatfajta. Rendelkezik alapszókinccsel, amely bizonyos konkrét szituációkra vonatkozó szavakból és fordulatokból áll.

A2, alapszint

1. Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, iskola, állás).

2. Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben képes úgy kommunikálni, hogy egyszerű és direkt módon cserél információt családi vagy mindennapi dolgokról.

3. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Olvasott szöveg értése • Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.

Hallott szöveg értése • Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókinccset, ha számára ismert dologról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Beszéd-készség • Részt vesz egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, amely ismert tevékenységhez kapcsolódó közvetlen információcserét igényel. Megérteti magát a társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például a családját, lakóhelyét, tanulmányait.

Interakció • Fel tud tenni kérdéseket, egyszerű állításokra reagál. Képes jelezni, mikor követi a kommunikációt, de ritkán ért meg eleget ahhoz, hogy saját maga fenn tudja tartani a beszélgetést.

Íráskészség • Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

Nyelvhelyesség • Néhány egyszerű szerkezetet helyesen használ, de még rendszeresen elkövet alapvető hibákat. Szókinccse elegendő az alapvető kommunikációs szükségletek kielégítésére.

B1, küszöbszint

1. Ezen a szinten a diák megérti a világosan megfogalmazott, mindennapi szövegek fontosabb információit, amelyek ismert témáról szólnak, gyakori helyzetekhez kapcsolódnak, például munka, iskola, szabadidő.

2. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre utazás során adódik.

3. Képes egyszerű, összefüggő szöveget alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában.

4. Le tudja írni élményeit, a különböző eseményeket, érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Olvasott szöveg értése ♦ Megérti olyan szövegek lényegét, illetve a bennük lévő információt, amelyek hétköznapi, gyakori témákkal foglalkoznak. Megérti az eseményekről, érzelmeiről, véleményekről szóló írásokat.

Hallott szöveg értése ♦ Főbb vonalaiban megérti a rendszeresen előforduló, ismerős témáról szóló köznyelvi beszédet/társalgást. Megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek.

Beszédkésztség ♦ Felkészülés nélkül részt tud venni a nyelvterületen utazás közben felmerülő helyzetekben, valamint ismerős, mindennapi témákról adódó beszélgetésekben. Egyszerű, összefüggő fordulatokkal mondja el élményeit, céljait. Röviden megindokolja és megmagyarázza véleményét. Képes elmesélni egy történetet, és erről véleményt megfogalmazni.

Interakció ♦ Szemtől szemben képes egyszerű kommunikáció kezdeményezésére, fenntartására és befejezésére ismerős vagy számára érdekes témákban. Meg tudja ismételni az elhangzottak egy részét, hogy meggyőződjön arról, beszélgetőpartnerével egyformán értelmizik-e az elmondottakat.

Íráskészség ♦ Meg tud fogalmazni egyszerű, rövid, összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban. Beszámol élményeiről, véleményéről.

Nyelvhelyesség ♦ Kiszámítható helyzetekkel kapcsolatos, begyakorolt szerkezetek és mondatfajták gyakran használt körét viszonylag helyesen alkalmazza. Megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy ki tudja magát fejezni a legtöbb saját, mindennapi életével kapcsolatos témában.

Az 5. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
2. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
3. ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
2. tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
3. megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
2. ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;

3. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskészség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

A 6. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkészség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
2. jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
3. kérdéseket tesz fel;
4. megértési probléma esetén segítséget kér;
5. tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
3. egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözet) létrehoz.

7. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
3. kérdéseket tesz fel,
4. eseményeket mesél el;
5. megértési probléma esetén segítséget kér;
6. részt vesz egyszerű párbeszédben,
7. beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
5. egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
6. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
3. egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
4. ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

A 8. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
5. ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;
6. jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
3. kérdéseket feltesz,
4. eseményeket elmesél;
5. megértési probléma esetén segítséget kér;
6. egyszerű párbeszédben részt vesz;
7. fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
2. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
5. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
6. egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
7. jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
3. egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
4. ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;
5. kb. 50–70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

2.4.3. Német nyelv

6. évfolyam vége

– KER szerinti A1 szint.

8. évfolyam vége

– KER szerinti min. A2 szint.

Szintleírások (a KER alapján)

A1. minimumszint

1. Ezen a szinten a diák megérti és használja a mindennapok gyakoribb kifejezéseit és alapvető fordulatait, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése.

2. Be tud mutatkozni, be tud mutatni másokat; képes válaszolni személyes jellegű (például, hol lakik), valamint ismerős emberekre, dolgokra vonatkozó kérdésekre; és fel is tud tenni ilyen jellegű kérdéseket.

3. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Olvasott szöveg értése ♦ Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban.

Hallott szöveg értése ♦ Megérti az ismerős szavakat, fordulatokat, amelyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.

Beszédkészség ♦ Részt vesz egyszerű beszélgetésekben, ha a partner lassan, jól artikulálva beszél. Feltesz és megválaszol egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan. Egyszerű fordulatokkal le tudja írni lakóhelyét, ismerőseit.

Interakció ♦ Fel tud tenni és meg tud válaszolni személyes adatokra vonatkozó kérdéseket. Képes egyszerűen kommunikálni, de feltétlenül szüksége van ismétlésekre, körülírásokra és módosításokra.

Íráskészség ♦ Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözlést megírni.

Nyelvhelyesség ♦ Csupán korlátozott módon tud használni néhány egyszerű, betanult nyelvtani szerkezetet és mondatfajtát. Rendelkezik alapszókinccsel, amely bizonyos konkrét szituációkra vonatkozó szavakból és fordulatokból áll.

A2. alapszint

1. Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket,

amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, iskola, állás).

2. Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben képes úgy kommunikálni, hogy egyszerű és direkt módon cserél információt családi vagy mindennapi dolgokról.

3. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Olvasott szöveg értése • Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.

Hallott szöveg értése • Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókincset, ha számára ismert dologról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Beszédkésztség • Részt vesz egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, amely ismert tevékenységhez kapcsolódó közvetlen információcserét igényel. Megérteti magát a társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például a családját, lakóhelyét, tanulmányait.

Interakció • Fel tud tenni kérdéseket, egyszerű állításokra reagál. Képes jelezni, mikor követi a kommunikációt, de ritkán ért meg eleget ahhoz, hogy saját maga fenn tudja tartani a beszélgetést.

Íráskészség • Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

Nyelvhelyesség • Néhány egyszerű szerkezetet helyesen használ, de még rendszeresen elkövet alapvető hibákat. Szókincse elegendő az alapvető kommunikációs szükségletek kielégítésére.

B1. küszöbszint

1. Ezen a szinten a diák megérti a világosan megfogalmazott, mindennapi szövegek fontosabb információit, amelyek ismert témáról szólnak, gyakori helyzetekhez kapcsolódnak, például munka, iskola, szabadidő.

2. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre utazás során adódik.

3. Képes egyszerű, összefüggő szöveget alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában.

4. Le tudja írni élményeit, a különböző eseményeket, érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Olvasott szöveg értése • Megérti olyan szövegek lényegét, illetve a bennük lévő információt, amelyek hétköznapi, gyakori témákkal foglalkoznak. Megérti az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló írásokat.

Hallott szöveg értése • Főbb vonalaiban megérti a rendszeresen előforduló, ismerős témáról szóló köznyelvi beszédet/társalgást. Megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek.

Beszédkésztség • Felkészülés nélkül részt tud venni a nyelvterületen utazás közben felmerülő helyzetekben, valamint ismerős, mindennapi témákról adódó beszélgetésekben. Egy-

szerű, összefüggő fordulatokkal mondja el élményeit, céljait. Röviden megindokolja és megmagyarázza véleményét. Képes elmesélni egy történetet, és erről véleményt megfogalmazni.

Interakció ♦ Szemtől szemben képes egyszerű kommunikáció kezdeményezésére, fenntartására és befejezésére ismerős vagy számára érdekes témákban. Meg tudja ismételni az elhangzottak egy részét, hogy meggyőződjön arról, beszélgetőpartnerével egyformán értelmezik-e az elmondottakat.

Íráskészség ♦ Meg tud fogalmazni egyszerű, rövid, összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban. Beszámol élményeiről, véleményéről.

Nyelvhelyesség ♦ Kiszámítható helyzetekkel kapcsolatos, begyakorolt szerkezetek és mondatfajták gyakran használt körét viszonylag helyesen alkalmazza. Megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy ki tudja magát fejezni a legtöbb saját, mindennapi életével kapcsolatos témában.

Az 5. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
2. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
3. ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkészség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
2. tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
3. megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
2. ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
3. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskészség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

A 6. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédképesség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
2. jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
3. kérdéseket tesz fel;
4. megértési probléma esetén segítséget kér;
5. tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Írásképesség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
3. egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

A 7. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lé-

nyegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
3. kérdéseket tesz fel,
4. eseményeket mesél el;
5. megértési probléma esetén segítséget kér;
6. részt vesz egyszerű párbeszédben,
7. beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
5. egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
6. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
3. egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
4. ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

A 8. évfolyam minimumkövetelményei alapóraszámhoz

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

5. ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;

6. jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;

2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

3. kérdéseket feltesz,

4. eseményeket elmesél;

5. megértési probléma esetén segítséget kér;

6. egyszerű párbeszédben részt vesz;

7. fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;

2. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;

3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;

4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

5. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

6. egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;

7. jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Írásképesség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;

2. egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

3. egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;

4. ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;

5. kb. 50–70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

2.4.4. Emelt angol nyelvi órák követelményei

5. évfolyam

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
2. jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
3. kérdéseket tesz fel;
4. megértési probléma esetén segítséget kér;
5. tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
2. egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
3. egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

6. évfolyam

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;

4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;

5. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrába rendezett mondatokban válaszol;

2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

3. kérdéseket tesz fel,

4. eseményeket mesél el;

5. megértési probléma esetén segítséget kér;

6. részt vesz egyszerű párbeszédben,

7. beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;

2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;

4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;

5. egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

6. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;

2. egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

3. egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

4. ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

7. évfolyam

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

2. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;

4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

5. ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;

6. jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol

2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

3. kérdéseket feltesz,

4. eseményeket elmesél;

5. megértési probléma esetén segítséget kér;

6. egyszerű párbeszédben részt vesz;

7. fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;

2. ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;

3. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;

4. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

5. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

6. egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;

Íráskészség

A tanuló

1. jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;

2. egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

3. egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;

4. ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;

5. kb. 50–70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

8. évfolyam

Hallott szöveg értése:

A tanuló képes

1. kb. 100 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
2. kb. 100 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
3. kb. 100 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
4. kb. 100 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
5. köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédképesség

A tanuló képes

1. köznyelven megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákban rendezett válaszokat adni;
2. egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
3. megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
4. beszélgetésben részt venni;
5. társalgást követni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

1. kb. 150 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
2. kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől megkülönböztetni;
3. ismert nyelvi elemek segítségével kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
4. kb. 150 szavas köznyelven megírt szövegben fontos információt megtalálni;
5. kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
6. kb. 150 szavas köznyelven megírt szöveg lényegét megérteni;
7. egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai, illetve irodalmi szöveget követni.

Írásképesség

A tanuló képes

1. kb. 100 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
2. gondolatait változatos kifejezésekkel és mondatszerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján szöveggé rendezni, egyszerű közléseket írásban megfogalmazni;
3. különböző szövegfajtákat létrehozni;
4. változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

2.4.5. Matematika követelmények

5. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös része, két véges halmaz egyesítése, ezek felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.

Számtan, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel.
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Tételek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák rajzolása. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Téglalap kerületének és területének kiszámítása.
- A téglalap felszínének és térfogatának kiszámítása.
- A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

– Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, két véges halmaz uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.

Számтан, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték, reciprok felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értése, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, (szimbólumok segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között).
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A százalék fogalmának ismerete, a százaléktérték kiszámítása.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök kiválasztása. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata.

- Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
- Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása.
- A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.
- A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, -értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

7. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.

- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére..

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükörkép szerkesztése.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatok kapcsán a tanuló képes esélylatolgatásra, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

8. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számtan, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójele-

zésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.

- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.

– Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.

– Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

– Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének ismerete.

2.4.6. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

5. évfolyam

– A középkori és a kora újkori egyetemes és magyar kultúrkinccs élményszerű megismerésével az egyetemes emberi értékek elfogadása, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése.

– A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása.

– A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.

– A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.

– Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.

– Tudja, hogy az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.

– Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.

– Tudja, hogy az emberi munka nyomán elinduló termelés biztosítja az emberi közösségek létfenntartását. Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az árutermelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet.

– Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

– Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak.

– Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.

– Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.

– Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.

- Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
- Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.
- Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.
- Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismeretéről, és kiselőadást tartani.
- Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.
- Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot becsülni és számítani történelmi térképen.
- Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

6. évfolyam

- Az egyetemes emberi értékek elfogadása ókori, középkori és kora újkori egyetemes és magyar kultúrkinccs élményszerű megismerésével. A családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése.
- A történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása.
- Az előző korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak felidézése.
- A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek fejlesztik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.
- Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.
- Tudja, hogy az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni.
- Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.
- Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.
- Tudja, hogy az emberi munka nyomán elinduló termelés biztosítja az emberi közösségek létfenntartását.
- Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az áruterelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet.
- Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
- Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak.

- Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak.
- Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.
- Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.
- Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
- Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.
- Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.
- Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
- Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.
- Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot becsülni és számítani történelmi térképen.
- Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

7. évfolyam

- Az újkori és modern kori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.
- A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése.
- Az új és modern korban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.
- A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.
- Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre.
- Ismerje a XIX–XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.
- Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait egészen napjainkig. Legyen képes e

hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.

– Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.

– Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.

– Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.

– Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.

– Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

– Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.

– Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.

– Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.

– Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.

– Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.

– Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.

– Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet.

– Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni.

– Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.

– Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.

– Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.

– Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.

– Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.

– Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.

8. évfolyam

– Az újkori és modern kori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.

– A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése.

– Az új és modern korban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.

– A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.

– Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre.

– Ismerje a XIX–XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.

– Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait egészen napjainkig. Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.

– Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.

– Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.

– Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.

– Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.

– Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

– Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.

- Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.
- Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.
- Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.
- Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
- Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényeges kiemelőt jegyzetet.
- Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni.
- Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.
- Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
- Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.
- Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.
- Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.
- Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.

2.4.7. Hon- és népismeret

5. évfolyam

- A tanulók megismerik lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.
- A tanulási folyamatban kialakul az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosság-tudatuk.
- Általános képet kapnak a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról. A megszerzett ismeretek birtokában képesek lesznek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.
- Felfedezik a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében. Élményszerűen, hagyományhű módon

elsajátítják egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.

– Megismerik a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit.

– Világossá válik a tanulók számára, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.

2.4.8. Etika

5. évfolyam

– A tanuló tisztában van az egészséges életmóddal kapcsolatos alapvető ismeretekkel.

– Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.

– Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.

– Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; érezze, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

– Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására.

– Átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét.

– Rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

– Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi szabályokat, normákat.

– Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat.

– Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.

– Érzékeli az ember és a természet szoros kapcsolatát.

– Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

– Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait.

6. évfolyam

– A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.

– Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.

– Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.

– Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

– Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati

hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.

- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.

- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak a segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.

- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.

- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikus viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.

- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

7. évfolyam

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésére és önmaga vizsgálatára.

- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.

- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire. Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát.

- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket.

- Próbál ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntésekre törekszik.

- Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.

- Kialakultak benne az európai identitás csírái.

- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.

- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk.

- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is.

- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.

- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.

- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.

- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.

8. évfolyam

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésére és önmaga vizsgálatára.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is.
- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.

2.4.9. Természetismeret

5. évfolyam

- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából.
- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.
- Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Ismerje hazánk természetett növényeit, a házban és ház körül élő állatait.
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.
- Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.

– Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.

– Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

6. évfolyam

– Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit.

– Alakuljon ki átfogó képe hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról.

– Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.

– Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.

– Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.

– Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait.

– Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.

– Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empatikus és segítőkész.

– Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

2.4.10. Biológia-egészségtan

7. évfolyam

– A tanulók ismerjék az éghajlati övezetek életközösségeinek földrajzi helyét, élő és élettelen környezeti tényezőit, kölcsönhatásait.

– Világosan lássák az életközösségek bioszférában betöltött helyét, szerepét, veszélyeztetettségét, védelmük fontosságát.

– Megfelelő algoritmus alapján tudják jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjanak belőlük táplálékláncot összeállítani.

– Legyenek képesek illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.

– Be tudják mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismerjék az életközösségek változatosságának és változásának okait.

– Ismerjék az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.

– Tudjanak különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között. Ismerjék az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.

– Morfológiai jellegzetességek alapján az ismert élőlényeket el tudják helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).

8. évfolyam

– A tanulók ismerjék fel a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.

– Értsék a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.

– Legyenek tisztában saját testük felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.

– Ismerjék a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.

– Értsék a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.

– Önállóan és társaikkal együtt dolgozva tudjanak megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalataikról feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezzenek a mikroszkóp használatában.

2.4.11. Fizika

7. évfolyam

– Értsék és tudják alkalmazni a hely és mozgások vizsgálatánál a „viszonylagosság” fogalmát.

– Megfigyelésre és kísérletre alapozva ismerjék fel a változásokat, tudják jellemezni az egyenletes és a változó (haladó) mozgásokat kvalitatív módon, legegyszerűbb esetekben mennyiségekkel is.

– Ismerjék és tudják alkalmazni az egyenletes mozgás sebességének, valamint az átlag-, a pillanatnyi sebességnek és a gyorsulásnak a fogalmát.

– Tudjanak felismeréseik, méréseik alapján grafikonokat készíteni és elemezni, tudásukról szóban, írásban beszámolni, tény- és gondolkodtató kérdésekre felelni, egyszerű feladatokat megoldani.

– Ismerjék fel a jelenségek szempontjából meghatározó, illetve elhanyagolható hatásokat, értsék az elhanyagolt hatások és a megállapítások érvényességi határa közötti kapcsolatot.

– Ismerjék fel a mozgásállapot-változással járó kölcsönhatásokat, azokban az ok-okozati kapcsolatokat.

– Értsék a tehetetlenség fogalmát, kapcsolatát a tömeggel és a sűrűséggel.

– Tudjanak különbséget tenni a mozgás és a mozgásállapot között.

– Értsék az erőhatás és az azt jellemző erő fogalmát, ismerjék fel a kapcsolatot a köznapielemények és az erőhatások között.

– Egyszerű esetekben ismerjék fel az erőhatás – mozgás – és forgásállapot-változtató képességét, tudják azt mennyiségileg jellemezni.

– Tudjanak különbséget tenni a nyugalom és az egyensúly között.

– Ismerjék a nyomás fogalmát, függését a nyomóerőtől és a nyomott felülettől, kiszámításának módját, mértékegységét, és tudják egyszerű esetekre alkalmazni, vele kapcsolatos feladatokat megoldani.

- Tudják Pascal törvényét, és értsék annak gyakorlati vonatkozásait.
- Értsék a felhajtóerő létrejöttének okait és a nagyságát befolyásoló tényezők szerepét.
- Kísérletek alapján ismerjék fel és fogalmazzák meg Arkhimédész törvényét; az úszás, lebegés, elmerülés feltételeit, és legyenek képesek mindezeket egyszerű feladatok megoldásánál alkalmazni.
- Tudják, hogy a levegő is anyag, van tömege és van súlya, ami oka a légnyomásnak.
- Legyenek képesek értelmezni a gázok nyomását zárt térben a gázcsepscék mozgása, ütközése alapján.
- Ismerjék fel a legfontosabb nyomáskülönbségen alapuló eszközök működési elvét, mechanizmusát és gyakorlati alkalmazását.
- Lássák be a különbséget a közlekedőedények szokásos és a hajszálcsöves változata között, ismerjék ezek környezetvédelmi vonatkozásait.
- Ismerjék a nyomás fogalmát, függését a nyomóerőtől és a nyomott felülettől, kiszámításának módját, mértékegységét, és tudják egyszerű esetekre alkalmazni, vele kapcsolatos feladatokat megoldani.
- Tudják Pascal törvényét, és értsék annak gyakorlati vonatkozásait.
- Értsék a felhajtóerő létrejöttének okait és a nagyságát befolyásoló tényezők szerepét.
- Kísérletek alapján ismerjék fel és fogalmazzák meg Arkhimédész törvényét; az úszás, lebegés, elmerülés feltételeit, és legyenek képesek mindezeket egyszerű feladatok megoldásánál alkalmazni.
- Tudják, hogy a levegő is anyag, van tömege és van súlya, ami oka a légnyomásnak.
- Legyenek képesek értelmezni a gázok nyomását zárt térben a gázcsepscék mozgása, ütközése alapján.
- Ismerjék fel a legfontosabb nyomáskülönbségen alapuló eszközök működési elvét, mechanizmusát és gyakorlati alkalmazását.
- Lássák be a különbséget a közlekedőedények szokásos és a hajszálcsöves változata között, ismerjék ezek környezetvédelmi vonatkozásait.

8. évfolyam

- Érdeklődjenek, és ne idegenkedjenek a fizikai jelenségek, valamint azok értelmezése iránt.
- Rendelkezzenek olyan egyszerű, de használható fizikai szemlélettel és világképpel, amely elősegíti ismereteik köznapi alkalmazását és megvédi őket a tudománytalan tévtanoktól.
- El tudják helyezni a legfontosabb fizikai felfedezéseket a történelmi korokba, ismerik ezek felfedezőit, köztük a magyarokat, felismerik a fizikai eredmények hatását a társadalomra és a gazdaságra.
- Rendelkeznek életkoruknak megfelelő, elemi szintű megfigyelő, gondolkodó, megkülönböztető, összehasonlító, problémafelismerő és megoldó, ismeretszerző, tanulási, kommunikációs stb. képességgel.
- Tudják, hogy a környezet védelemre szorul, így ezen a területen mindenkinek van felelőssége és feladata.

- Felkészültek a továbbtanulásra mind személyiségjegyeik, mind tárgyi tudásuk alapján.
- A tanulók többsége a fenti követelményeknek csak akkor tud eleget tenni, ha ismeretei a fizika következő területein legalább elemi szintű, ezért a tanulók:
  - Ismerjék fel környezetükben a leggyakrabban előforduló anyagokat, azok alapvető tulajdonságait és ezek jellemzési lehetőségeit, a legismertebb kölcsönhatásokat, ok-okozati kapcsolatokat.
  - Legyenek tisztában azzal, hogy változás csak a közvetlen környezet hatására jöhet létre, ez mindig kölcsönös, egyenlő mértékű és ellentétes értelmű.
  - Tudják, hogy: az anyagnak két fajtája van (részecske szerkezetű és mező), ezeknek igen sok közös tulajdonsága van (kölcsönható képesség, tehetetlenség, gravitáló képesség stb.); az anyagoknak és a testeknek az állapota kölcsönhatás közben megváltoztatható, és ezek a tulajdonságok, változások mennyiségileg is jellemezhetők.
  - Tudjanak egyszerű, közismert mennyiségeket megadni, alkalmazni, ezeket mérésrel vagy számolással meghatározni.
  - Értsék az anyag részecske szerkezetének magyarázó elvként történő alkalmazását, pl. a halmazállapot-változásoknál, a hőterjedésnél stb.
  - Értsék a hely és mozgás vizsgálatánál, leírásánál a „viszonylagos” fogalmat.
  - Ismerjék és tudják jellemezni (út, idő, elmozdulás, sebesség, gyorsulás), valamint megkülönböztetni az egyenletes és változó mozgásokat.
  - Tudjanak különbséget tenni a mozgás és a mozgásállapot között, ismerjék a különféle mozgások dinamikai feltételét, egyszerű esetekben ismerjék fel a mechanikai kölcsönhatásokat, a bennük megnyilvánuló két hatást, valamint azt a két partnert, amely ezeket a hatásokat kifejti.
  - Tudják értelmezni a tömeg és az erő fogalmát, ismerjék ezek jelét, mértékegységét, a különféle erő fajtákat, és azt hogy az erőhatások mindegyike elsődlegesen mozgásállapot-változást hoz létre, emlékezzenek, hogy az egyensúly és a nyugalom nem azonos fogalmak.
  - Tudjanak különbséget tenni a tömeg és a súly, illetve a súly és a gravitációs erő között.
  - Ismerjék a nyomás fogalmát, jelét, mértékegységét és kiszámítási módját.
  - Értsék a hidrosztatikai nyomás, a felhajtó erő fogalmát, tudják Arkhimédész törvényét, az úszás, lebegés, elmerülés dinamikai feltételét és a közlekedő edények működésének elvét.
  - Ismerjék a hajszálcsovesség jelenségét, szerepét a természetben és a gyakorlati életben.
  - Értsék az energiának, mint mennyiségnek a szerepét a testek állapotának jellemzésében, ismerjék az energiaváltozás két alapvető fajtáját, ezek szerepét a folyamatok leírásában. Tudjanak egyszerű feladatokat megoldani az energiával kapcsolatban.
  - Tudják, hogy az energiára megmaradási törvény írható fel, legyenek képesek ezt egyszerű, közismert esetekben felismerni.
  - Tudják jellemezni az állapotváltozással járó folyamatokat azok gyorsasága (teljesítmény) és gazdaságossága (hatásfok) szempontjából.

- Ismerjék a legegyszerűbb hőjelenségeket (halmazállapot-változások, hőtágulás, hőterjedés, égés).
- Tudjanak kapcsolatot teremteni a kémiában tanultakkal (égés, atomszerkezet), emlékezzenek az atom felépítésére és a felépítő részecskékre.
- Emlékezzenek arra, hogy a testek elektromos állapota hogyan értelmezhető elektrontöbblettel vagy hiánnyal, az elektromos állapotban levő testek körül elektromos mező van.
- Értsék az elektromos töltés, az elektromos áram, az elektromos feszültség és az elektromos ellenállás fogalmát, ismerjék ezek mértékegységét.
- Ismerjék a fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolásának lehetőségét és legfontosabb következményét.
- Emlékezzenek az elektromágneses indukció jelenségére és legfontosabb gyakorlati felhasználásaira, a transzformátor szerepére a távvezeték-rendszerben, ezek gyakorlati jelentőségére, a magyarak szerepére ezek kifejlesztésében.
- Tudják, mi a különbség az egyen- és a váltakozó áram között, ismerjék az elektromossággal kapcsolatos legfontosabb baleset-megelőzési és baleset védelmi szabályokat.
- Ismerjék, hogy a fény is anyag, emlékezzenek a fény szerepére a földi életben.
- Értsék a fény kölcsönhatásait a különféle felületű és anyagú testekkel, az optikai eszközök működését, az árnyék- és a fogyatkozási jelenségeket, a testek és anyagok színének különbözőségét.

2.4.12. Kémia

7. évfolyam

- A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.
- Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.
- Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.
- Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.
- Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.
- Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.
- Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzéséskor.

– Megszerzett tudását alkalmazva hozzon felelős döntéseket a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában.

8. évfolyam

– A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.

– Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szerves és szervetlen tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.

– Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.

– Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.

– Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.

– Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.

– Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.

– Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzésekor.

– Megszerzett tudását alkalmazva hozzon felelős döntéseket a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában.

2.4.13. Földrajz

7. évfolyam

– A tanulók átfogó és reális képzetekkel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről (a földrészekről és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagy tájairól és tipikus tájairól, valamint a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű ország csoportjairól, országairól).

– Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes földrészekre vagy ország csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az egyes országok, ország csoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban. Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait.

– Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek

tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

– Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.

8. évfolyam

– Legyen átfogó ismeretük földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét. Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében. Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.

– Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban. Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal. Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze.

– Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonságosan tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.

– Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

2.4.14. Ének-zene

5. évfolyam

– Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 1 gregorián ének, 2 katonadal 1848–49-ből, 2 kánon) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.

– A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.

– Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).

– A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 5 alkotás) megismerték

6. évfolyam

– Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.

– A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.

– Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).

– A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stíusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) megismerték.

7. évfolyam

– Az énekes anyagból 15 dalt (8 magyar dal: népdal, népies dal, népies műdal; 4 műdal; 1 többszólamú ének; 2 zenemű főtémája) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.

– A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.

– Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.

– Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.

– A zenehallgatásra ajánlott, stíusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

8. évfolyam

– Az énekes anyagból 15 szemelvényt (8 magyar népdal, 4 történeti ének, 1 műdal, 2 XX. századi zenemű főtémája) emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.

– A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.

– Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.

– Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.

– A zenehallgatásra ajánlott, stíusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

2.4.15. Vizuális kultúra

5. évfolyam

– Az élményt nyújtó, személyes megnyilvánulások érvényesítése az alkotó folyamatban.

– A vizuális nyelv alapelemeinek ismerete és alkalmazása a kifejező alkotásokban.

- Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák alapszintű alkalmazása.
- Megadott szempontok alapján tárgyak, anyagok csoportosítása.
- A különböző anyagokról szerzett tapasztalatok szóbeli megfogalmazása.
- Térbeli formák kiterjedésének, méretének, téri helyzetének megállapítása.
- Érzékelhető tulajdonságok alapján azonosságok és különbségek tudatos felismerése, leírása.
- A közvetlen tapasztalatok útján szerzett élmények feldolgozása. Megfigyelt jelenség látványelemeinek megnevezése.
- Tárgyak, épületek, műalkotások, természeti látványok megfigyelése, leírása.
- Események, történések elmondása, részekre bontása, a jellemző fázisok megjelenítése.
- Egyszerű vizuálisan értelmezhető jelenségek, jelzések, közlő ábrák értelmezése. Tájékozódás vizuális elemek alapján. Az egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenések: jel, alaprajz, térkép értelmezése.
- Művészeti ágak és a képzőművészeti ágak legfontosabb megkülönböztető jegyeinek felismerése.
- Alapvető manuális készségek működése az anyagalakítás során.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. évfolyam

- Közvetlen környezet vizuális megfigyelése alapján tapasztalatok megfogalmazása. Azonosságok és különbségek célirányos megfogalmazása a megfigyelés és elemzés során.

– Látvány plaszticitásának és színviszonyainak, érzelmi hatásainak megfigyelése és kifejező ábrázolása.

– Színtani alapok kifejező használata és ismerete.

– Önkifejezés alkalmazása az alkotó-tevékenységekben.

– Vizuális-esztétikai jellegű szempontok érvényesítése az alkotásokban.

– Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák kifejezési szándéknak megfelelő alkalmazása.

– Egyszerű téri helyzetek értelmezése vizuálisan és szövegben. Tárgyakkal, épületekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Egyszerű tárgykészítő technikák alkalmazása. Tervvázlatok készítése.

– Művészeti és a képzőművészeti ágak legfontosabb jegyeinek megkülönböztetése a műelemzés során.

– Művészeti alkotások, vizuális jelenségek, látványok verbális és képi elemzése.

– A vizuális kifejezés eszközeinek használata.

– Jelenségek megfigyelése adott szempontok alapján. Időbeli folyamatok, változások megfigyelése, ábrázolása. Különböző mozgások vizuális rögzítése.

– Szöveg és kép együttes alkalmazása. Tervvázlatok készítése.

– Reflektálás filmes élményekre.

– Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. évfolyam

– Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.

– A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.

– Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.

– Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

– Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

– Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.

– Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.

– A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.

– A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.

– Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.

– Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

– A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

– Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

2.4.16. Informatika

6. évfolyam

A 6. évfolyam végén szükséges továbbhaladási feltételrendszert megállapítani. Amennyiben a tanuló az itt felsorolt követelmények bármelyikét nem tudja teljesíteni, úgy informatikából nem léphet tovább. A tudásszint mérését a gyakorlati alkalmazás tudásának mérésére alapozzuk.

- A tanuló értse meg, hogy ugyanazt az ismeretet különféle jelekkel leírhatjuk.
- Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret.
- Legyen képes háttértárak és könyvtárak váltására, könyvtárba való belépésre, kilépésre és mozgásra a könyvtárfaszinteken.
- Legyen képes egyszerű hétköznapi, illetve térbeli tájékozódási képességet fejlesztő LOGO algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani.
- Legyen képes ábrákat, rajzokat készíteni rajzoló programmal.
- Tudjon szöveget karakterszinten formázni és egyszerű dokumentumot készíteni.
- El tudjon igazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában.
- Legyen képes megkülönböztetni a főbb dokumentumtípusokat.
- Tudjon szerző és cím szerint dokumentumokat keresni a betűrendes leíró katalógusban.

7. évfolyam

- A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni.
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában.
- Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, illetve az operációs rendszer alapvető szolgáltatásait.
- Tudjon használni egy levelező programot.
- Tudja kezelni a webböngészőt.
- Tudja, hogy milyen könyvtípusok tartoznak a kézikönyvtárhoz.
- Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (hagyományos és CD-s szótár, lexikon, enciklopédia).
- Tudja, hogy az iskolai könyvtáron kívül használhatja a közművelődési könyvtárat is.
- Tudja, hogy hazánk nemzeti könyvtára az Országos Széchényi Könyvtár.

8. évfolyam

- Ismerjen fel algoritmusstruktúrákat (elágazás, ciklus).
- Készítsen (néhány utasításból álló) egyszerű algoritmusokat.
- Ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban.
- Képes legyen többféle formázást tartalmazó dokumentumot készíteni.
- Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni.
- Tudjon adatokat táblázatos formában megjeleníteni.

- Tudja, hogy a tárgyszó, illetve szakjelzet a könyv tartalmát fejezi ki.
- Tudjon a szakjelzet alapján a szabadpolcon ismeretterjesztő műveket keresni.
- Legyen képes – segítséggel – egyszerű keresési feladatokat megoldani a tárgyi katalógus felhasználásával.

2.4.17. Technika, életvitel és gyakorlat

5. évfolyam

– Legyenek képesek környezetük egyre önállóbb alakítására, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásra és saját sorsuk befolyásolására.

– Az életvezetési ismeretek: a testi-lelki épséget, a káros szenvedélyektől mentes, egészség- és környezettudatos életvitel igazi értéként való elfogadására, megélésére és megtartására irányulnak.

– A családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására kell példákat mutatni.

– A nemzeti kultúra átörökítéséhez, a nemzeti hagyományok ápolása gyakorlati tevékenységekkel. A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épül az egyetemes emberi kultúra értékeinek elfogadása.

– A munka értékteremtő szerepe, a környezetkímélő termelés és a tudatos fogyasztói magatartás kiemelése a gazdasági ismeretek megalapozásához járul hozzá.

– Az alkotóképesség fejlesztése a tárgyi kultúra, technológiák, termelés részben a modellezés során, a manuális tevékenységek gyakorlásával az alapvető technikai eszközök balesetmentes és szakszerű használatával történjen.

– A harmonikus és esztétikus zöld környezet kialakítására nevel, amely folyamatos, rendszeres, következetes munkával érhető.

– A gyalogos, kerékpáros és tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályai, rendje, eszközrendszere, a balesetmentes, udvarias közlekedés elvárható követelményei.

– A pályaorientáció témakörben a tevékenységek tudatos szervezésével folyamatosan lehetővé kell tenni, hogy a tanulók felfedezhessék belső értékeiket, és kipróbálhassák, mire képesek. A reális önismeret és a pozitív énkép kialakítása, a közösségi feladatok vállalásában az együttműködési képesség fejlesztése, valamint a szakmák, foglalkozások jellemzői és az azokra való alkalmasság megismerése a pályaválasztás irányításának előkészítésére ad támpontokat.

6. évfolyam

– Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezet átalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.

– Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről.

– Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.

– Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.

- Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.
- Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek előzetes, helyes felismerése, az azzal járó felelősség belátása.
- A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatosá, takarékosná és célszerűvé válása.
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása.
- A kerékpár karbantartásához szükséges ismeretek elsajátítása.
- A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.
- Tájékozódás közúti és vasúti menetrendekben, útvonalterképeken. Útvonalterv olvasása, készítése.

7. évfolyam

- A munkavégzés jelentőségének tudatosítása a társadalom jóléte szempontjából.
- Az ember környezetének, valamint tevékenységeinek, munkájának, továbbá a megélhetés és az életminőség kapcsolatának felismerése.
- Továbbtanulási, pályaválasztási elhatározás, életpálya-elképzelés kialakítása, megerősítése. A tervezett pálya jellemzőinek összevetése a személyes elképzelésekkel, a lehetőségek helyes megítélése, fejlődő önismeret, reális önértékelés.
- A megélhetést biztosító tervezett életpályára, munkára való alkalmasság nélkülözhetetlen összetevőinek (képesség, szaktudás, tanulás, munkakultúra) tudatosítása.
- A saját életpálya és életminőség alakításában viselt személyes felelősség felismertetése.
- Előzetes ismeretszerzés a karrier, a hivatás és a családi élet összeegyeztetéséről.
- A munkamegosztás, az egyéni és kollektív munkatevékenységek, a technológiai folyamat, a produktumok stb. összefüggéseinek felismerése, megértése.
- A munkára való alkalmasság összetevőinek, a munkavégzés körülményeinek és a munkát végzőre gyakorolt hatásoknak, a munkával járó veszélyeknek a felismerése.
- Tapasztalatszerzés a helyes munkamagatartásról, a munkakultúráról.
- A megismert munkakörnyezetekről alkotott vélemény és érvek megfogalmazása a saját elképzelésekkel összevetve. Közelebb kerülés a saját pályaválasztási döntéshez.
- A munkakereséssel, munkába állással kapcsolatos alapvető tudnivalók elsajátítása.

2.4.18. Testnevelés és sport

5. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

- A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.
- Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.
- A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas

mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.

- 8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.
- A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.
- Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.
- A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.
- Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.
- Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
- A vágta és a tartós futás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.
- Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.
- Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok

- A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
- A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
- A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
- Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.
- A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

- A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.
- A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.
- A balesetvédelmi utasítások betartása.
- Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.
- A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.
- A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodóképessége közötti összefüggés ismerete.
- A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.
- A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.
- A dzsúdó elemi guruló és esésgyakorlatainak bemutatása.
- Néhány önvédelmi fogás készség szintű ismerete.
- A test-test elleni küzdelmet vállalása.
- Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.
- Mások teljesítményének elismerése.
- A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.
- A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

6. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

- A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.
- Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.
- A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
- 8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.
- A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.
- Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.
- A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.
- Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.
- Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
- A vágta és a tartós futás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.
- Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.
- Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok

- A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
- A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
- A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
- Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítás.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.
- A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.
- A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.
- A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.
- A balesetvédelmi utasítások betartása.
- Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

- A sportágak üzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.
- A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodóképessége közötti összefüggés ismerete.
- A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.
- A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.
- A dzsúdó elemi guruló- és esésgyakorlatainak bemutatása.
- Jártasság néhány önvédelmi fogásban.
- A test-test elleni küzdelmet vállalása.
- Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.
- Mások teljesítményének elismerése.
- A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.
- A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

7. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában.
- Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság.
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
- Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.
- A kamaszkori személyi higiéneről elemi tájékozottság.
- Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Sportjátékok

- Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
- A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.
- A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.
- Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.
- Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

- Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

– Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.

– Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.

– Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

– A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

– Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.

– A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

– Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

– Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben űzhető sportok

– Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén.

– Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

– A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.

– A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.

– A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában.

– A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

– A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

– A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatoknak kontrollált végrehajtása társsal.

– A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.

– A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.

– A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

8. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

– Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában.

– Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság.

- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
- Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.
- A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.
- Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Sportjátékok

- Gazdagabb sportjáték-technikai és taktikai készlet.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
- A csapatjátékhhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.
- A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.
- Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.
- Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

- Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.
- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
- A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.
- Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
- Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.
- Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén.
- Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

- A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.
- A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.
- A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában.
- A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.
- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.
- Állasküzdelemben jártasság.
- A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.
- A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.
- A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

2.4.19. Osztályfőnöki

5. évfolyam

- Ismerjék az egyes tantárgyak sajátos jellegét, egymástól eltérő tanulási módjait.
- Ismerjék a tanulók személyiségéhez leginkább igazodó tanulási módszereket.
- A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjanak aktívan részt venni.
- Tudatosuljon bennük a napirend fontossága.
- Az együttműködési képesség fejlődésével folyamatosan alakuljon ki a jó osztályközösség iránti igény.
- Értsék a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának fontosságát.
- Cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk korosztályuknak megfelelő mélységű legyen.
- Alkalmazkodjanak a Házirend szabályaihoz.
- Legyenek tisztában a tűzrendészeti, balesetvédelmi, vagyonvédelmi szabályokkal.
- A tanulók ismerjék az iskola hagyományait!
- Ismerjék kedvező adottságaikat, szellemi és gyakorlati készségeiket.
- Váljanak képessé érzelmeik hiteles kifejezésére.
- Érezzék a család jelentőségét, a harmonikus családi élet fontosságát.
- Ismerje a verbális és nem verbális kommunikáció eszközeit.
- Ismerjék a beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartást, tudja alkalmazni egyénre szabottan: tegeződés, magázódás, tetszikelés, köszönés, megszólítás, tudakozódás.
- Ismerjék az egészséges életmód alapfeltételeit.
- Tudjanak a tanulók ésszerűen gazdálkodni a pénz világában, kiindulási pontként a zsebpénzükkel.

6. évfolyam

- A tanulók képesek legyenek kedvező adottságaiknak, szellemi és gyakorlati készségeiknek kifejezésre.
- Az elsajátított tudást és készségeket tudják énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjanak aktívan részt venni, tudják alakítani fejlődésüket.
- Tudják a tanulók érvekkel alátámasztani, hogy melyik, és miért kedvencük az általuk választott tantárgy.
- A magunkról alkotott kép alapján elindulva képesek legyenek kapcsolódások keresésére az egyes személyiségtulajdonságok és kedvelt tevékenységek között
- Váljanak képessé érzelmeik hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra.
- Alkalmazkodjanak az együttélés szabályrendszeréhez, korosztályának megfelelő legyen szociális érzékenységük.
- Ismerjék a verbális és nonverbális kommunikáció összefüggését.
- Legyenek képesek önálló döntéseket hozni a testi és lelki egészségüket szolgáló kérdésekben, például a szabadidő hasznos eltöltése.
- A beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás legyen jellemző.
- Kérdéskultúrájuk legyen fejlettebb az előző évfolyamhoz képest.
- Lássák a természetben és a kultúrában rejlő életformák gazdag változatosságát. Tudatosuljon bennük, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- Lehetőség szerint kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.
- Tudjanak a hivatali környezetben megfelelő magatartásmintákat alkalmazni.
- Ismerjék meg a tanulók az internet nyújtotta kommunikációs lehetőségek előnyeit és hátrányait.

7. évfolyam

- A tanulók a cselekedeteikért és azok következményeiért tudatosan vállaljon felelősséget, igazságérzetükben jelenjen meg az önkritika.
- A tanulók legyenek tevékenyen részesei az osztályközösségnek: vállaljanak szervezéssel kapcsolatos munkákat.
- Törekedjenek arra, hogy kommunikációjuk során a verbális és nonverbális közlések összecsengjenek.
- Legyenek tisztában a vita szabályaival, a meggyőzés lehetőségeivel, véleményüket tudják érvekkel alátámasztani.
- Beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartást tanúsítsanak.
- Tudatosan használják az együttműködés és az együttélés szabályrendszerét.
- Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát
- Szociális érzékenységük fejlődésével váljon természetessé a másság elfogadása.
- Ismerjék a pénz fogalmát, legyenek tisztában a pénz értékével, hogy mennyi pénzért

mi vásárolható meg. Ismerjék a család háztartási kiadásait, hogy milyen közüzemi számlákat kell fizetni.

- Ismerjék a takarékoság fogalmát, tudjanak megfogalmazni olyan lehetőségeket, amivel lehet spórolni.

- Tudjanak rövid kiselőadást készíteni, azt az osztályközösség előtt prezentálni.

- Ismerjék a továbbtanulás felmenő rendszerét, az iskolatípusokat.

8. évfolyam

- Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.

- Ismerjék fel önmagukon a tehetség jegyeit.

- Lássák reálisan képességeiket, tudjanak ennek tükrében iskolatípust választani, továbbtanulás céljából. Értsék az élethosszig tartó tanulás lényegét.

- Legyen betekintésük a munka világáról.

- Ismerje a pénz fogalmát, értékét, tudják, hogy mennyi pénzért lehet utazni, programokat szervezni, szállást foglalni.

- Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

- Ismerjék az internet szabályrendszerét, normáit, valamint e terület közösségformáló hatását, de veszélyeit is.

- Legyenek képesek a serdülőkorral együtt járó változások higiénias kezelésére.

- Legyenek képesek a lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére.

- Tudják kezelni érzelmi túlfűtöttségüket, tiszteljék, becsüljék a másik nemet.

- Tudják megfogalmazni a harmonikus család kialakításának feltételeit.

- Legyenek nyitottak a társadalmi normák befogadására.

2.5. A helyi tantervi órakeret

A következő táblázatok tartalmazzák a választott kerettanterv által meghatározott órakeret alapján tervezett helyi tantervi órakereteket:

Óraterv a helyi tantervhez a 2013–14-es tanévben

Tantárgy	1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a	7.b	8.a	8.c
Magyar nyelv és irodalom	7+0,5	7+0,5	8	8	8	8	7,5	7,5	4+1	4	4	4	3,5	3,5	4	4
Idegen nyelvek	0+1	0+1		1,5	1	2,5	2	4	3	5	3	5	3	5	3	3
Matematika	4+0,5	4+0,5	4,5	4,5	4	4	3,5	3,5	4+1	4	3	3	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1							1	1						
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek									2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret									2	2	2	2				
Fizika													1,5	1,5	1,5	1,5
Kémia													1,5	1,5	1,5	1,5
Biológia-egészségtan											0,5	0,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Földünk és környezetünk													1,5	1,5	1,5	1,5
Környezetismeret	1	1	1	1	1,5	1,5	2	2								
Ének-zene	2	2	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1,5	1,5	1	1	1	1
Dráma és tánc/hon- és népismeret									1	1						
Vizuális kultúra	2	2							1	1						
Rajz, vizuális kultúra és honismeret			1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5			2	2	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1														
Technika, életvitel és gyakorlat			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5
Informatika											0,5	0,5				
Számítástechnika													1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	4,5	3	4,5	3	5	5	5	5	4	2,5	4	3
Osztályfőnöki									1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Ember és társadalom (etika)													1	1		
Mozgókép és média															1	1
<i>Rendelkezésre álló órakeret</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>22</i>	<i>23,5</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>23,5</i>	<i>24</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>25</i>	<i>27</i>	<i>28</i>	<i>28,5</i>	<i>28</i>	<i>27</i>

Óraterv a helyi tantervhez a 2014–15-ös tanévben

Tantárgy	1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a	7.b	8.a	8.b
Magyar nyelv és irodalom	7+0,5	7+0,5	7+0,5	7+0,5	8	8	7,5	7,5	4+1	4	4+1	4	3,5	3,5	4	4
Idegen nyelvek	0+1	0+1	0+1	0+1	1	2,5	2	4	3	5	3	5	3	5	3	5
Matematika	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4	4	3,5	3,5	4+1	4	3+1,5	3+1	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1					1	1	1	1				
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek									2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret									2	2	2+0,5	2				
Fizika													1,5	1,5	1,5	1,5
Kémia													1,5	1,5	1,5	1,5
Biológia-egészségtan													1,5	1,5	1,5	1,5
Földünk és környezetünk													1,5	1,5	1,5	1,5
Környezetismeret	1	1	1	1	1,5	1,5	2	2								
Ének-zene	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és tánc/hon- és népismeret									1	1						
Vizuális kultúra	2	2	2	2					1	1	1	1				
Rajz, vizuális kultúra és honismeret					1,5	1,5	1,5	1,5					1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1												
Technika, életvitel és gyakorlat					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5
Informatika											1	1				
Számítástechnika													1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	4,5	3	5	5	5	5	5	5	4	2,5
Osztályfőnöki									1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Ember és társadalom (etika)													1	1		
Mozgókép és média															1	1
<i>Rendelkezésre álló órakeret</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>23,5</i>	<i>25</i>	<i>23,5</i>	<i>24</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>29</i>	<i>31</i>	<i>28</i>	<i>29</i>

Óraterv a helyi tantervhez a 2015–16-os tanévben

Tantárgy	1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a	7.b	8.a	8.b
Magyar nyelv és irodalom	7+0,5	7+0,5	7+0,5	7+0,5	6+1,5	6+1,5	7,5	7,5	4+1	4	4+1	4	3+1,5	3+0,5	4	4
Idegen nyelvek	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	2	4	3	5	3	5	3	6-1	3	5
Matematika	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	3,5	3,5	4+1	4	3+2	3+1	3+1,5	3+0,5	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek									2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret									2	2	2	2				
Fizika													2-0,5	2-0,5	1,5	1,5
Kémia													1+0,5	1+0,5	1,5	1,5
Biológia-egészségtan													2-0,5	2-0,5	1,5	1,5
Földünk és környezetünk															1,5	1,5
Földrajz													1+0,5	1+0,5		
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2								
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és tánc/hon- és népismeret									1	1						
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2			1	1	1	1	1	1		
Rajz, vizuális kultúra és honismeret							1,5	1,5							1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1										
Technika, életvitel és gyakorlat							1	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5
Informatika											1	1	1	1		
Számítástechnika															1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki									1	1	1	1	1	1	0,5	0,5
Ember és társadalom (etika)																
Mozgókép és média															1	1
<i>Rendelkezésre álló órakeret</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>24</i>	<i>26</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>31</i>	<i>31</i>	<i>29</i>	<i>31</i>

Óraterv a helyi tantervhez a 2016–17-es tanévben

Tantárgy	1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a	7.b	8.a	8.b
Magyar nyelv és irodalom	7+0,5	7+0,5	7+0,5	7+0,5	6+1,5	6+1,5	6+1,5	6+1	4+1	4	4+1	4	3+1,5	3+0,5	4+1	4
Idegen nyelvek	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	2	2+1	3	5	3	5	3	6-1	3	6-1
Matematika	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+1,5	4+1	4+1	4	3+2	3+1	3+1,5	3+0,5	3+2	3+1
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek									2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret									2	2	2	2				
Fizika													2-0,5	2-0,5	1+0,5	1+0,5
Kémia													1+0,5	1+0,5	2-0,5	2-0,5
Biológia-egészségtan													2-0,5	2-0,5	1+0,5	1+0,5
Földünk és környezetünk																
Földrajz													1+0,5	1+0,5	2-0,5	2-0,5
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	1	1								
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és tánc/hon-és népismeret									1	1						
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz, vizuális kultúra és honismeret																
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1								
Technika, életvitel és gyakorlat									1	1	1	1	1	1		
Informatika											1	1	1	1	1	1
Számítástechnika																
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki									1	1	1	1	1	1	1	1
Ember és társadalom (etika)																
Mozgókép és média																
<i>Rendelkezésre álló órakeret</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>27</i>	<i>27</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>31</i>	<i>31</i>	<i>31</i>	<i>31</i>

2.6. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

– A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy – a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv napközis, és tanulószobai elhelyezése – az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.

– Amennyiben a hivatalos tankönyvjegyzéken a matematika műveltségterület kivételével valamely tantárgy, műveltségterület vonatkozásában van olyan tankönyv, amelyet az e rendeletben a tartós tankönyvre meghatározott szabályok alapján hagytak jóvá és az ilyen tantárgyhoz vagy műveltségterülethez az iskola tankönyvet rendel, az iskola a tankönyvrendelés során a tartós tankönyvek közül választ.

– A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a szülők megismerjék.

– A tankönyvrendelés elkészítésénél a szülői szervezet – különösen a tankönyvek grammában kifejezett tömegére tekintettel – véleménynyilvánítási joggal rendelkezik.

– A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani.

– Az egyes osztályokba beiratkozott tanulók szüleit tájékoztatni kell az adott osztályban használni szándékozott tankönyvek ossztömegéről. Az 1–4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjét úgy kell kialakítani, hogy az egyes tanítási napokon használt tankönyvek tömege a három kilogrammot ne haladhassa meg. A szülői szervezet az 1–4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjének összeállításánál – különösen a tankönyvek grammában kifejezett tömegére tekintettel – egyetértési joggal rendelkezik.

– Az iskolának legkésőbb május 31-ig – a helyben szokásos módon – közzé kell tennie azoknak a tankönyveknek, ajánlott és kötelező olvasmányoknak a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.

– Az állam által biztosított térítésmentes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – az igazgató az iskola könyvtári állományába veszi és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja.

2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

– A nevelés-oktatás alapvető feladata a kompetencia fejlesztés, bővítés, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra a tanítási órán és azon kívül.

– Mintákat adunk a tantárgyak specialitásához kapcsolódóan az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait a tanórán, valamint kiscsoportos és egyéni fejlesztés keretében.

– Az életkori sajátosságokra alapozva a mozgásigény kielégítése a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével. A mozgáson keresztül a figyelem fejlesztése a koncentráció kiemelt alapozásával.

– A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tantárgyhoz kapcsolódó több érzékszervet érintő ismeretszerzési módok minél szélesebb körű tapasztalati megalapozása.

– Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és tanulászervezési módokat a tantárgyi sajátosságok figyelembe vételével.

2.7.1. Fejlesztési területek – nevelési célok

A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatokat a tantestület tagjai a tantárgyuknak megfelelő tanmenetükben, éves foglalkozási tervükben jelzik.

Az erkölcsi nevelés

Célunk tanulóink erkölcsi gondolkodásának folyamatos fejlesztése. Alsó tagozaton, a gyerek életkori sajátosságait figyelembe véve a kötelességtudat és önfegyelem kialakítása. Felső tagozaton tudja teljesíteni az elvállalt kötelességeket és belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja, a szabályokat pedig minden körülmények között be kell tartani. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismerje lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörokhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben vegyen részt szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismerjen ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Ismerje meg saját népe és kultúrája legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit. Ismerje lakókörnyezetére jellemző sajátosságokat, a hungarikum fogalmát, nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Alakuljon ki benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye, egy kép az európai kultúra értékeiről.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola tanulói váljanak nyitottá a társadalmi jelenségek iránt. Ismerjék a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítsák tevékenységüket, törekedjenek a konfliktusok feloldására, alkalmazzák a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Ismerkedjenek meg az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őket megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Vegyenek részt olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Tanulóink cselekedeteik, reakcióik, viselkedéseik alapján véleményt tudjanak alkotni önmagukról, ismerjék a stressz és stresszkezelés lényegét. Alakuljon ki bennük a személyiségüknek megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében. Több szempontból is lássanak rá egy vitás helyzetre, konfliktusra, képesek legyenek érvelve vitatkozni.

A családi életre nevelés

Alsó tagozatos tanulók ismerjék meg és meg is tudják fogalmazni a családban betöltött szerepeket, feladatokat, és végezzék el a rájuk háruló feladatokat.

Felső tagozatos tanulók legyenek tisztában a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival, és azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és egyben felelősség is. Ismerjék és meg tudja fogalmazni a családban betöltött szerepeket, feladatokat, találják meg és végezzék el a rájuk háruló feladatokat. Ismerjék fel a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tudjanak kérni. Tudjanak a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismerjék a művi terhesség-megszakítás lelki és fizikai veszélyeit.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tisztában legyen azzal, hogy tudatosan kell figyelni testi egészségére. Az egészséges táplálkozásról megfelelő ismeretei legyenek, fő szabályait ismerje és betartsa. Ismerje a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat.

Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt.

A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekezzen olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Ismerje a felelősségteljes magatartás normáit társai felé és önmagával szemben is. Bizonyos helyzetekben kérésre képes legyen felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért). Ismerje fel, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésekről, amelynek során ismerje fel a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét a mindennapokban.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Legyen tisztában a tanuló a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokásokkal. Értse, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerülje ezeket. Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Ismerje az anyag- és energiatakarékos életvitelt és ezek gyakorlati technikáit. Értse a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló felső tagozatban legyen képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és ismerje fel érdeklődési körét, motivációját, hogy saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezzen a továbbtanulással, a választható iskolák-

kal, életutakkal kapcsolatban. Ismerje az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tudjon célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Legyen önkritikája, képes legyen különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Értse a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló felső tagozatra történelmi ismeretei alapján ismerje fel a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismerje az unió közös fizetési eszközét. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes legyen összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és ismerjen fel néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tudjon keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd váljon képessé elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Legyen tisztában a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább legyen tisztában a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezzen. Figyeljen arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat.

A tanulás tanítása

Célunk, hogy a tanuló ismerjen olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését. Tudjon a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban és a világhálón. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezzen ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson.

2.7.2. Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Az iskola éves munkatervében határozzuk meg azokat a témaegységeket, megemlékezéseket, programokat, amiket a tanév során projekt módszerrel: a tanulók érdeklődésére építve, a probléma megoldását az összefüggések feltárása, keresése alapján kialakítva, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére építve dolgozunk fel.

2.8. A mindennapos testnevelés szervezése

2.8.1. Testnevelés órán, sportköri és napközis foglalkozások keretében

Célja:

- a mindenoldalúan fejlett személyiség kialakítása,
- a képességtermelés, ismeretek nyújtása,
- tapasztalatok szerzése,
- elősegíteni a szervezet harmonikus fejlődését,
- biztosítani az egészség megtartását,
- a mozgás megkedveltetése, a mozgás iránti motiváció növelése.

Eszközei: testgyakorlatok, napfény, levegő, víz.

Formái: tanítási időn belül, tanítási időn kívül.

Feladatai:

- mozgás-, játék- és sportműveltség fejlesztése,
- mozgásigény, a sport iránti igény felkeltése, kielégítése,
- ismertek adása (sportági mozgásműveltség),
- mozgásinger adása a szervezet egészséges fejlődéséhez,
- a fizikai aktivitás megalapozása.

2.8.2. A testnevelés alkalmazott módszerei

A testnevelés oktatása során alkalmazott módszereket a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítjuk. Az ismeretközlés módszerei: magyarázat, beszélgetés, bemutatás és bemutattatás. A gyakorlat végrehajtásában alkalmazott módszerek: gyakoroltatás, ellenőrzés, értékelés.

A testgyakorlati ágak anyagának oktatásában lineáris (egyfolytában haladó), másrészt koncentrikus (körben bővülő) anyagrendezést és ismeretközlési menetet alkalmazunk.

Ellenőrzés: a gyakorlás során folyamatos ellenőrzés, a végrehajtás során a tanítási észrevételek (dicséret, hibák felfedése, kijavítása) a fejlődés ösztönzése. A helyes készség kialakítása érdekében a mozgások állandó finomítása, folyamatos hibajavítás.

Minden év május 20-ig az iskola felméri a következő tanévi diáksporköri foglalkozásokra való igényt a tanulók körében.

2.9. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanítási óra. Intézményünk helyi tanterve nem tartalmaz szabadon választható tantárgyat, tanítási órát.

Szabadon választható foglalkozások: a tanévre meghirdetett szakkörök, előkészítők, diáksporköri foglalkozások, napközis foglalkozás, tanulószoba, egyéb foglalkozások.

2.9.1. Kötelezően választandó órák

Idegen nyelv

Idegen nyelvből: angol/német nyelv választása alapóraszámában a belépő új tantárgy esetében. Idegen nyelvi alap/emelt órászám a csoportba sorolás alapján.

Minden év május 20-ig az iskola meghatározza a megfelelő tantárgyi szintfelmérést, a tanuló tanulmányi munkája és a csoportba sorolás elvei alapján a csoportok tanulói összetételét, amiről a szülőt írásban értesíti. A szülő a tanuló 14 éves koráig dönt az emelt szintű oktatás következő tanévi órászámainak elfogadásáról, melyet írásban jelez. A következő tanévi helyi tanterv alapján kell az intézményben megszervezni a tanulókat, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetőek különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

Etika/Hit- és erkölcstan

Minden év május 20-ig az iskola felméri a szülő írásbeli nyilatkozata alapján, hogy a tanuló melyik egyház által szervezett hit- és erkölcstan órán, vagy az iskolában kötelező etika órán kíván-e részt venni.

2.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az idegen nyelvet a 4. évfolyamtól kezdődően, a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyakat a 7. és a 8. évfolyamon nívócsoportos bontásban tanítjuk azért, hogy a tanulók pályaorientációját minél jobban segíthessük, támogassuk.

A 3. évfolyam végén a tanulók matematikából és szövegértésből felmérést írnak, és az elért eredmény alapján határozzuk meg idegen nyelvből a nívócsoportokat. Ezzel erősítjük a tanuláshoz kapcsolódó tanulói motivációt.

Matematika, illetve magyar nyelv és irodalom tantárgyak esetén a szaktanárok az előző tanév végén végzett szintfelmérés eredménye és az előző tanévben nyújtott teljesítmény alapján döntenek a nívócsoportba történő besorolásról.

A nyújtott teljesítmény alapján a csoportok – tanári egyeztetéssel, az igazgató engedélyével – félévkor és év végén átjárhatók.

2.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérését a Hungarofit 1+4 motorikus próbával minden évben a testnevelést tanító pedagógusok végzik el testnevelési órákon, tanévenként két alkalommal, október és május hónapban. Az értékelés a mérési és értékelési útmutató alapján történik.

2.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

- Minden ember joga és vágya, hogy egészséges, boldog életet éljen.
- Az iskola a környezet és az egészség kapcsolatának jelentőségét teljes tevékenységrendszerében kiemelten kezeli.
- A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.
- Az egészségfejlesztés beilleszthető az intézményben megvalósuló prevenciós programokba.
- Az iskola az egészséges tanulási környezetet, mint a környezeti és egészségnevelés egyik alapfeltételét példaként kínálja és működteti.
- Az iskola pedagógiai programjába az egészségfejlesztési és környezeti nevelési programot támogató tartalmi elemeket épít be.
- Az intézmény dolgozóinak példamutatása, a környezet esztétikuma, tisztasága, az iskola környezetbarát működése a legfőbb nevelőerő.
- Az egészségnevelés elválaszthatatlan a természet- és környezetvédelemtől.
- Az egészség- és környezetnevelő program sikeres megvalósításának nélkülözhetetlen eleme a széleskörű partnerkapcsolatok kialakítása.
- Az egészség- és környezeti nevelés középpontjában a tanulók szemléletének formálása, az egészséges életvitel és a környezettudatos magatartás szokásrendszerének kialakítása áll.
- A tanulók nevelésén keresztül a családok szemléletét is formáljuk.

A környezeti nevelés elvei közül az alábbiakat kiemelten kezeljük:

- a fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség ok-okozati összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek,
- emberi jogok,
- demokrácia,
- biológia és társadalmi sokféleség,
- az élet tisztelete, védelmének igénye,
- a felelősség elve,
- az egészség és a környezet összefüggései,
- az ember része a bioszférának.

2.13. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.13.1. A kiemelkedő tanulói teljesítmények elismerése, értékelése

Az a célunk, hogy mindig megtaláljuk a módot arra, hogy a tehetségek kibontakoztatásában segítsünk.

Azoknak a nyolcadikos tanulóknak a fényképe s eredményei a dicsőségkönyvbe kerülnek, akik folyamatosan kiváló tanulmányi eredményt értek el, és városi, megyei, országos szaktárgyi versenyeken szereztek kiemelkedő eredményeket. Ezek a tanulók megkapják a *Kiváló Tanulmányi Munkáért emlékplakettet*.

A 8. osztályos kiváló sportolóinkat *Kiváló Sporteredményért plakettel* jutalmazzuk. Oklevéllel jutalmazzuk azokat a diákokat, akik éveken keresztül kiemelkedő közösségi munkát végeztek.

Ezeket a kitüntetéseket a tanulók a ballagási ünnepélyen kapják meg, ezzel is növelve az eredmények megbecsülését, motiválva a többi tanulót is.

A jutalmazás alapja:

- Kiemelkedő tanulmányi- és sporteredmény, szorgalom, közösségi munka.
- Szorgalom, közösségi munka.
- Közösségért végzett önkéntes tevékenység.
- Példamutató magatartás.

A dicséretnek formái:

- igazgatói,
- osztályfőnöki,
- szaktanári.

Aki öt osztályfőnöki dicséretben részesült, igazgatói dicséretet kaphat. Jutalmazásban részesítjük a tanulók közösségét, illetve a tanulót, ha:

- Huzamosabb ideig pontosan, hibamentesen teljesítették kötelelességeiket.
- Átlagon felüli teljesítményt nyújtottak tanulmányi, sport vagy az iskola életével összefüggő egyéb területeken.
- A kiemelkedő osztályközösséget és kimagasló tanulmányi eredményt elért osztályokat szintén jutalmazzuk.

Egyéni jutalmazási módok:

– Szaktanári dicséret: kiemelkedő tanulmányi munkájáért, példás magatartásért, szorgalmáért, verseny eredményekért

– Napközis nevelői dicséret: kiemelkedő közösségi és tanulmányi munkájáért, szorgalmáért, szerepléseiért.

– Osztályfőnöki dicséret: kiemelkedő közösségi munkáért, tanulmányi és sportversenyeken eredményes szereplésért, többször vállalt, jól végzett ügyeletesi munkáért.

– Igazgatói dicséret: kiemelkedő munkáért az osztályfőnök javaslatára, versenyeken való kiemelkedő szereplésért.

– Nevelőtestületi dicséret: huzamosabb ideig folytatott eredményes jó munkáért, kiemelkedő versenyeredményekért oklevéllel, könyvvel, a nevelőtestület javaslatára jutalmazzuk.

Fontos az *egyres tantárgyak*, valamint a *magatartás és a szorgalom osztályzatok határozott szétválasztása*. A magatartás osztályzat a tanulónak a közösséghez való viszonyát, felelősségérzetét, aktivitását az iskolai, tanórán kívüli programokon, valamint az órai és óráközi viselkedését minősíti. A szorgalom osztályzatban a tanulónak a munkához és tanuláshoz való viszonya, kötelességtudata fejeződik ki.

2.13.2. A magatartás és szorgalom értékelésének módja és elvei

– A magatartás és szorgalom érdemjegyeinek havonkénti eldöntése az osztályfőnök kompetenciája.

– Az osztályfőnök az érdemjegyek megállapításakor figyelembe veszi a szaktanárok javaslatait, a fegyelmi füzetbe, elektronikus naplóba, illetve az ellenőrző könyvbe bejegyzett dicséretek és elmarasztalásokat.

– Félévkor és év végén osztályozó konferencia fogadja el az értékelést.

– Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

– *Magatartásból*: példás, jó, változó, rossz,

– *Szorgalomból*: példás, jó, változó, hanyag osztályzat adható.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése

A tanuló magatartása

– Példás (5): ha

- kötelesség- és tiszteletudó,
- betartja a házirendet, társainak mindig jó példát mutat,
- iskolai és iskolán kívüli magatartásában minden esetben betartja az elemi együttélési normákat,
- aktívan részt vesz az iskolai életben,
- hetesi és ügyeletesi munkáját példamutatóan végzi, a közösség munkájában is kezdeményező,
- ügyel környezetének rendjére, tisztaságára,
- nem részesült szóbeli figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmező intézkedésben.

– Jó (4): ha

- a közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményező,

- iskolai és iskolán kívüli magatartása jó, magatartása ellen lényeges kifogás nem merül fel,

- a megelőző félévben osztályfőnöki figyelmeztetésénél súlyosabb fegyelmező intézkedésben nem részesült,

- ügyel környezetének rendjére, tisztaságára,
- az iskolai házirendet igyekszik betartani,
- nincs igazolatlan mulasztása.

– Változó (3), ha:

- ha a közösség munkájában csak vonakodva vesz részt,
- kötelezettségeit pontatlanul teljesíti, magatartása ellen gyakran van kifogás,
- rendszeretete ingadozó,
- tudatosan nem árt az osztályközösségnek, de számítani nem lehet rá,
- tapasztalható részéről az igyekezet a hibák kijavítására,
- a megelőző félévben osztályfőnöki figyelmeztetésénél súlyosabb – osztályfőnöki

intésben részesült.

– Rossz (2), ha:

- szándékosan árt az osztályközösségnek, társai fejlődését súlyosan hátráltatja,
- társainak általában rossz példát mutat,
- hanyag munkával és fegyelmezetlenséggel tűnik ki,
- a megelőző félévben igazgatói figyelmeztetés vagy ennél súlyosabb büntetése

volt.

A tanuló szorgalma:

– Példás (5), ha:

- kötelezettsége teljesítésében kifogástalan, öntevékenyen dolgozik, önálló, feladainak megoldásában,

- tanítási órákon aktívan részt vesz,
- erejéhez, adottságaihoz képest jól felkészül a tanítási órákra,
- korábbi tanulmányi eredményét megtartja vagy javítja,
- felszerelése rendezett, írásbeli munkájának külső alakja olvasható, áttekinthető,
- rendszeresen bővíti ismereteit,
- részt vesz iskolai és városi szintű tanulmányi és sportversenyeken.

– Jó (4), ha:

- iskolai és otthoni munkáját teljesíti,
- felszerelése, írásbeli munkája általában rendes,
- tanulmányi eredményét megtartja, de képességei jobb eredményt feltételeznek
- bekapcsolódik a különböző szintű tanulmányi és sportversenyekbe.

– Változó (3), ha:

- iskolai és otthoni munkájában csak időnként tanúsít igyekezetet,
- kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti,
- sokszor otthon hagyja felszerelését, házi feladata gyakran nincs kész vagy hiányos,
- tanulmányi munkájában hullámlás tapasztalható, kitartó munkára nem képes,

- írásbeli munkája, rendszeretete, felszerelésének állapota kifogásolható,
- munkáját csak felügyelet mellett végzi el.

– Hanyag (2), ha:

- tanulmányi munkájában keveset tesz képességéhez és körülményeihez képest,
- nagymérvű a visszaesés tanulmányi munkájában a megelőző időszakhoz képest,

egy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,

- kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan, felszereléseit nem tartja rendben, sokszor otthon hagyja, s házi feladatát gyakran nem készíti el,
- füzetei, írásbeli munkájának külső alakja rendetlen, nehezen olvasható.

2.14. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az értékelés alapjául az érvényben levő Nemzeti alaptanterv, illetve az adott kerettantervben, valamint a rá épülő helyi tantervben megfogalmazott fejlesztési célok és feladatok szolgálnak. Ezek értelmében a pedagógus folyamatosan végez az osztályában személyre irányuló értékelést, illetve visszatérően az osztályt érintő, teljes körű értékelést is.

A tanulók értékelésének fajtáit tekintve szükség van év eleji diagnosztikus értékelésre, folyamatos formatív értékelésre, valamint szummatív értékelésre.

Az 1–8. osztályban hangsúlyos szerepet kap a tanulók munkájának megítélésben a szóbeli és az írásbeli kommunikációs készség: az írás, a helyesírás, az olvasás, a szóbeli és az írásbeli szövegalkotás értékelése.

A beszédképesség mérése 1–4. évfolyamon folyamatos.

Az írásbeli munkák legfontosabb kritériuma az olvashatóság, a folyamatos, lendületes vonalvezetés, a tempó.

2.14.1. Továbbhaladás

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor az értékelés szöveges. A 2. évfolyamtól felsőbb évfolyamba léphet az a tanuló, aki az előírt követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette. A tanuló az egyes évfolyamok elvégzéséről bizonyítványt kap. 2. osztálytól az évfolyamot meg kell ismételnie annak, aki az évfolyam követelményeit nem teljesítette.

2.14.2. Értékelés

Szöveges értékelés

Szövegesen értékelünk

- az 1. osztályban félévkor és év végén,
- a 2. osztályban félévkor,
- a szakértői bizottság javaslata alapján a tantárgy érdemjeggyel történő értékelés-minősítése alól mentesített tanulót.

Érdemjegy

Érdemjeggyel értékelünk

- minden tanulót havonta legalább egyszer szóbeli vagy írásbeli felelet alapján,

- a vizsgákon és szintméréseken nyújtott teljesítmény alapján,
- előzetes felkészülés után előadott kiselőadást alkalomszerűen,
- feladatlapokat a tantárgy jellegének megfelelő számban,
- témazárókat évente a tanterveknek, tanmeneteknek megfelelően (nem készségi-
gyak),
- fogalmazásokat évente minimum kétféle alkalommal,
- a készségi-
gyakban (rajz, technika), produktumaik elkészülte után,
- testnevelésből – a szintek teljesítését félévente, a tantervben, tanmenetekben rögzí-
tettek szerint.

Százalékos értékelés

Az írásban történő ellenőrzésnél a feladatlapokat, témazárókat, szintfelmérőket százalékosan értékeljük. A százalékok érdemjegyben történő megjelenítése

– humán tantárgyak esetén

- 90% – 100% = 5
- 75% – 89% = 4
- 60% – 74% = 3
- 40% – 59% = 2
- 0% – 39% = 1

– reál tantárgyak esetén

- 91% – 100% = 5
- 77% – 90% = 4
- 56% – 75% = 3
- 36% – 55% = 2
- 0% – 35% = 1

Ettől – az ellenőrzés mélységét tekintve – minimális mértékben eltérhetünk.

A modulok, tantárgyak értékelése

- Ember és társadalom (etika),
- mozgókép és médiaismeret,
- erkölcsstan.

A tantárgyak közös vonása, hogy eredménynek nem önmagában a tárgyi tudás számít, hanem a képességek fejlesztése, az önálló elgondolások, a gondolatok kifejezése, a többiek elképzelésének tiszteletben tartása. Ezért ezeknek a tantárgyaknak az esetében az osztályza-
tok helyett célszerűbb szöveges értékelést alkalmazni. A szöveges értékelés szintjei:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- nem felelt meg.

A tanuló iskolaváltoztatása esetén az értékelések jegyekké alakíthatók át.

Az egészségtan modul a 6. évfolyamon a természetismeret tantárgyhoz, 2–8. évfolya-
mon a tánc és dráma modul az ének-zene tantárgyhoz, a hon-és népismeret modul 6. osz-

tályban a rajz tantárgyhoz integráltuk. A tanulók ezekből az integrált tárgyakból érdemjegyet kapnak.

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulónak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számon kérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon íratható témazáró és számon kérő dolgozatok számát illetően.

Az iskolai dolgozatok formái

- *Röpdolgozat* az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából.
  - Érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét.
  - A röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező.
  - A röpdolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egy osztályzatot kap.
- *Számon kérő dolgozat* háromnál több óra anyagából.
  - Érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét.
  - A számon kérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjen.

• A számon kérő dolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap.

- *Témazáró dolgozat* egy vagy több átfogó témakör anyagából.

• Jellemzően az osztály egészét érinti.
• A témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjen.

• A témazáró dolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amelyet „td” jelöléssel jegyez be a szaktanár a digitális naplóba.

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája a középiskolai oktatásnak, de iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

2.15. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határoznak meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük.

A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határoznak meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam.

A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.

Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg. A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

– Általános elv, hogy a házi feladat rendszeres munkavégzésre nevel, az iskolában elsajátított tudás kiegészítésére és a megszerzett készségek, képességek gyakoroltatására szolgál.

– Egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráló képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt.

– A hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük.

– A tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot.

– Minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.

– A házi feladat elkészítése (mennyiségre, minőségre) a tanuló szorgalmába és tanulmányi munkájába is beszámít.

Célok:

– Tanulói képességfejlesztés.

– Kötelességtudat fejlesztése.

– Folyamatos gyakorlás.

– Ismeretek elmélyítése, a tanult anyag begyakorlása.

– Önállóságra nevelés.

– Önellenőrzés kialakítása.

– Helyes időbeosztás segítése.

2.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az alapelvek az intézmény önmeghatározásának legfontosabb értékei, amelyek áthatják a teljes nevelési rendszer, a pedagógiai koncepció és a nevelő-oktató munka folyamatának az egészét. Ezek:

– gyermekközpontúság,

– demokratizmus és felelősségvállalás,

– autonómia,

– esélyegyenlőség, az esélyegyenlőtlenségek mérséklése.

A választott alapelveket egy koherens, egymásra épülő rendszerként fogjuk fel:

– A *gyerekközpontúság* alatt a nyugodt tanulási feltételeket teremtő kellemes iskolai környezetet, a jó közérzetet és a szeretetteljes légkört, a gyermekek mindenképp felett álló érdekének figyelembe vételét értjük.

– A *demokratizmus* arra utal, hogy az iskola a tanulói és a tanárai számára széleskörű jogokat biztosít a mindennapi intézményi élet szervezésében.

– Az *autonómia* az önmegvalósítás, a személyiség kibontakoztatásának a lehetőségére, a szakmai önállóságra utal.

– Az *esélyegyenlőség* pedig egyrészt azt jelenti, hogy ha az előző három alapelv valamelyikének az érvényesítésében a tanulók akadályba ütköznek, az iskola – tőle telhetően –

minden segítséget megad ezek elhárítására, másrészt az egyenlő bánásmód alkalmazását, a gyermekekre és hozzátartozóira vonatkozó hátrányos megkülönböztetés kizárását.

2.16.1. Kiemelt értékek

- Kulturált és környezettudatos magatartás,
- testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges életvitel,
- társadalmi beilleszkedés segítése,
- hátrányok csökkentése.

2.16.2. Ütemterv

Iskolánk ütemtervét a tanév során szerzett tapasztalatok, ötletek, célok által folyamatosan tölti fel tartalommal. Ezért az ütemterv az eddig megvalósított törekvéseinket tartalmazza.

Az alkalmazás feltételei	Az év hónapjai											
	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Az esélyegyenlőségi stratégia elkészítése	✓	✓	✓	✓								
2. Az iskolába való bekerülés előkészítése	✓			✓	✓	✓						✓
3. Együttműködések, partnerségi kapcsolatok kiépítése												
– szülői házzal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
– gyermekjóléti szolgálattal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
– családsegítővel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
– szakszolgálatokkal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
– középiskolákkal		✓	✓		✓							✓
– sport egyesületekkel, a város sport létesítményeivel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
– alapítvánnyal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
– civil szervezetekkel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei	Az év hónapjai											
	IX.	X	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Kompetencia fejlesztő programok, program- elemek (tanulás-tanítási, szociális kompetenciák fejlesztése, eszköz jellegű kompetenciák)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
2. Tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
3. Esélyegyenlőséget segítő módszertani elemek												
3.1. Differenciális és egyéni bánásmód	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
3.2. Kooperativitás	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
4. Műhelymunka, a tanári együttműködési formái												
4.1. Értékelő megbeszélések	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
5. Kompetencia alapú értékelési rendszer												
5.1. Szöveges értékelés			✓			✓			✓			
6. Multikulturális tartalmak	✓	✓	✓									
7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása												
7.1. Pályaorientáció			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		

Záradékok

A pedagógiai programot a nevelőtestület módosíthatja a jogszabályokban meghatározott és a szabályzatban jelzett közösségek egyetértésével.

Szeged, 2013. március 27.

[Handwritten signature]
.....
igazgató

A közalkalmazotti tanács képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

[Handwritten signature]
.....
a közalkalmazotti tanács elnöke

Az iskolaszék elnöke, iskolai szülők közössége, ill. az iskolai diákönkormányzat képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítjuk, hogy pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásakor véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

[Handwritten signature]
.....
az iskolaszék elnöke

[Handwritten signature]
.....
a szülők közösségének képviselője

[Handwritten signature]
.....
a diákönkormányzat vezetője

Szeged, 2013. március 27.